

Maanpuolustuskorkeakoulu

Opinto-opas 2012

YLEINEN OSA

- ▶ 99./82. kadettikurssi
- ▶ SM3-kurssi
- ▶ SMOHJ12-kurssi
- ▶ EUK 65
- ▶ YEK 56
- ▶ ST

Julkaisija
Maanpuolustuskorkeakoulu

Vastaava toimittaja
Liisa Salo

Toimittaja
Opintoasiaintoimisto

Taittaja
Kristian Hannula

Painopaikka
Juvenes Print
Tampere 2012

MAANPUOLUSTUS- KORKEAKOULU

OPINTO-OPAS 2012

Sotatieteelliset perus- ja jatkotutkinnot

- **99./82. kadettikurssi**
- **SM3-kurssi**
- **SMOHJ12-kurssi**
- **EUK 65**
- **YEK 56**
- **ST**

Nidottu: ISBN 978-951-25-2364-1
Sähköinen ISBN 978-951-25-2365-8

Lukijalle	5
Tervetuloa opiskelijaksi Maanpuolustuskorkeakouluun	6
Maanpuolustuskorkeakoulun rehtorin tervehdys	6
Oppilaskunnan tervehdys	8
1 Maanpuolustuskorkeakoulu	11
1.1 Maanpuolustuskorkeakoulu 2012	11
1.2 Maanpuolustuskorkeakoulun tehtävät	11
1.3 Maanpuolustuskorkeakoulun rakenne	12
1.3.1 Kadettikoulu	13
1.3.2 Jatkotutkinto-osasto	13
1.3.3 Aineistolaitokset ja Kielikeskus	13
1.4 Puolustushaarat ja rajavartiolaitos	16
2 Opiskelu Maanpuolustuskorkeakoulussa	20
2.1 Opiskelua määrittävät normit	20
2.2 Opiskelun yleisiä reunaehtoja	20
2.2.1 Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijat	20
2.2.2 Hakukelpoisuus	21
2.2.3 Opinto-oikeus	22
2.2.4 Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet tutkintoasteittain	23
2.2.5 Opiskelu aika	24
2.2.6 Opintojen arviointi ja arvostelu	25
2.2.7 Opintojen hyväksilukeminen	26
2.2.8 Tutkintotodistukset	27
2.2.9 Palvelussitoumukset	27
2.2.10 Muut opinnot	28
2.2.11 Opetus- ja tutkintokieli	29
2.3. Opiskelua tukevat palvelut sekä tietojärjestelmät	29
2.3.1 Opintojen ohjaus	29
2.3.2 Opintosuoritusrekisteri	30
2.3.3 Opintojen etenemisen seuranta	30
2.3.4 Verkko-oppimisympäristö PVMOODLE	31
2.3.5 Kirjasto ja tietopalvelut	31
2.4 Turvallisuus	32
3 Maanpuolustuskorkeakoulussa opiskeltavat tutkinnot	34
3.1 Sotatieteelliset perustutkinnot ja tutkintovaatimukset	34
3.1.1 Sotatieteellisten perustutkintojen rinnalla suoritettavat sotilasammattilliset opinnot	34
3.1.2 SK-tutkinnon tavoitteet ja rakenne	35
3.1.3 SM-tutkinnon tavoitteet ja rakenne	36
3.2 Sotatieteelliset jatkotutkinnot ja tutkintovaatimukset	37
3.2.1 Yleisesikuntaupseerin tutkinnon tavoitteet ja rakenne	37
3.2.2 Esiupseerikurssi	38

3.2.3 Yleisesikuntaupseerikurssi	38
3.2.4 Sotatieteiden tohtorin tutkinnon tavoitteet ja rakenne	40
4 Sotatieteelliset oppiaineet ja niiden tavoitteet eri tutkintotasoilla	42
4.1 Johtaminen	42
4.1.1 Sotatieteiden kandidaatin tutkinto	43
4.1.2 Sotatieteiden maisterin tutkinto	43
4.1.3 Yleisesikuntaupseerin tutkinto	43
4.2 Sotataito	44
4.2.1 Sotatieteiden kandidaatin tutkinto	45
4.2.2 Sotatieteiden maisterin tutkinto	46
4.2.3 Yleisesikuntaupseerin tutkinto	46
4.3 Sotilaspedagogiikka	47
4.3.1 Sotatieteiden kandidaatin tutkinto	48
4.3.2 Sotatieteiden maisterin tutkinto	48
4.3.3 Yleisesikuntaupseerin tutkinto	48
4.4 Sotatekniikka	49
4.4.1 Sotatieteiden kandidaatin tutkinto	49
4.4.2 Sotatieteiden maisterin tutkinto	49
4.4.3 Yleisesikuntaupseerin tutkinto	50
4.5 Kieli- ja viestintäopinnot	50
4.5.1 Sotatieteiden kandidaatin tutkinto	51
4.5.2 Sotatieteiden maisterin tutkinto	51
4.5.3 Yleisesikuntaupseerin tutkinto	51
Liitteet	
Liite 1. Tärkeitä yhteystietoja	52
Liite 2. Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta (1121/2008).....	54
Liite 3. Valtioneuvoston asetus Maanpuolustuskorkeakoulusta (1124/2008)	65

Lukijalle

Kädessäsi on Maanpuolustuskorkeakoulun kaikkia opiskelijoita ja eri tutkintotasojen koskeva opinto-oppaan yleinen osa. Yleisessä osassa esitetään opiskelijoille välttämätöntä perustietoutta Maanpuolustuskorkeakoulusta, opiskelusta ja tutkinnoista. Muille lukijoille opas on hyvä tietolähde. Opinto-oppaan neljäs luku on opiskelijien kannalta tärkein, koska siinä määritetään sotatieteelliset oppiaineet ja niiden tavoitteet tutkintotasoin. Opas on laadittu ensimmäistä kertaa koskemaan jokaista Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijaa, siviiliopiskelijat mukaan luettuna. Oppaasta löytyy tarpeellista tietoa muun muassa opintohallinnosta, opinto-oikeuksista ja opintoneuvonnasta sekä toimimisesta Santahaminan sotilasalueella.

Yleisen osan lisäksi sinun on tunnettava opinto-oppaan eriytyvät osat ja niihin sisältyvät tutkintotasosi opintojaksokuvaukset. Lue opinto-oppaat huolella. Näin saat kokonaisvaltaisen kuvan tulevien vuosiesi työskentelystä ja opintojesi tavoitteista. Yksityiskohtaisempia tietoja saat kurssinjohtajalta, oman tutkintotasosi koulutussuunnittelijalta ja ainelaitoksilta.

Oppaaseen on koottu opiskeluun liittyviä tärkeitä yhteystietoja helpottamaan opiskelijan arkea. Oppaasta löydät myös Santahaminan kampusalueen kartan. Jos et saa oppaasta tarvitsemaasi tietoa, tai jos jokin asia jää sinulle epäselväksi, otathan yhteyttä Opintoasiainosaston henkilökuntaan. On myös toivottavaa, että annat palautetta opinto-oppaasta Opintoasiainosaston henkilöstölle. Näin voimme kehittää opasta edelleen.

Opiskelun iloa!

Liisa Salo

Opinto-oppaan toimittaja

Tervetuloa opiskelijaksi Maanpuolustuskorkeakouluun

Arvoisa opiskelija,

Maanpuolustuskorkeakoulu on puolustusvoimain komentajan alainen sotatieteellinen korkeakoulu, joka kuuluu Suomen yliopistojen joukkoon. Meidän tehtävämme on muun muassa edistää sotatieteellistä tutkimusta ja antaa tutkimukseen sekä alan parhaisiin käytäntöihin perustuvaa opetusta sotatieteissä. Muiden yliopistojen tapaan Maanpuolustuskorkeakoulun tehtäviin kuuluu myös yhteiskunnallinen vaikuttaminen omalla alallaan. Korkeakoulumme toimintaa leimaa monitieteisyys. Käsitteenä puhumme sotatieteistä, jotka kattavat yleisten tieteenalojen sotaa ja asevoimien toimintaa sekä turvallisuutta ja kriisejä käsittelevät osa-alueet. Operaatiotaito ja taktiikka on sotatieteiden ydinalue, jolla Maanpuolustus-korkeakoulu edustaa suomalaisen yliopistomaailman syvintä osaamista.

Maanpuolustuskorkeakoulun toiminta on jatkoa jo 1700-luvulla alkaneelle upseerikoulutuksen traditiolle. Se on muuttunut ja muokkautunut Ruotsin sekä Venäjän valan aikana ja kehittynyt nykyiseen muotoonsa itsenäisyytemme vuosikymmenien aikana. Maanpuolustuskorkeakoulun yliopistolliset lähtökohdat muovautuivat vuoden 1993 alussa, jolloin silloinen Kadettikoulu, Taistelukoulu ja Sotakorkeakoulu yhdistettiin uudeksi korkeakouluksi. Sittenmin seurannut tutkimuksen ja opetuksen kehitys, tohtoriohjelman käynnistäminen ja liittyminen yleiseurooppalaiseen korkeakoulujen kehittämisprosessiin ovat vahvistaneet yliopistollisia piirteitä. Sotatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkinnon lisäksi Maanpuolustuskorkeakoulu tuottaa yleisesikuntaupseerin ja sotatieteiden tohtorin tutkinnot sekä uutena niin sanottujen siviiliopiskelijoiden sotatieteiden maisterin tutkinnon. Kehitys on toteutunut upseerikasvatuksen ja upseerikoulutuksen perinteitä kunnioittaen. Maanpuolustuskorkeakoulu lähettää ulkomaille opiskelijoita, tutkijoita ja opettajia sekä vastaanottaa ulkomaalaisia opiskelijoita ja asiantuntijoita. Kansainvälinen vaihto kehittää henkilön ja organisaation osaamista. Sen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia ymmärtää kansainvälistä toimintaympäristöä, kansainvälisten liittoutumien sekä eri valtioiden toimintatapoja.

Korkeakoulusta valmistuvat upseerit sijoittuvat puolustusvoimien, puolustushallinnon ja rajavartiolaitoksen tehtäviin. Siviilitutkinnon suorittaneet sijoittuvat tutkijan, suunnittelijan, asiantuntijan ja päällikkötason tehtäviin, joissa edellytetään sotatieteellistä osaamista. Tällaiset tehtävät voivat liittyä esimerkiksi valtionhallintoon, turvallisuusalaan sekä kriisihallintaan.

Maanpuolustuskorkeakoulun opetus perustuu tutkimuksen tuottamaan tietoon ja alan parhaisiin käytäntöihin, joissa akateemisista lähtökohdista rakennetut teoreettiset valmiudet yhdistetään käytännön osaamiseen. Opinnot tähtäävät asiantuntijuuden kehittymiseen ja opetuksen ensisijaisena tavoitteena on kouluttaa osaavia ja laaja-alaisesti ajattelevia johtajia normaali- ja poikkeusolojen tehtäviin. Toivotan korkeakoulussa jo olevat sekä lukuvuonna 2012 opiskelunsa aloittavat opiskelijat tervetulleiksi sotatieteellisten opintojen pariin.

Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori

Kenraalimajuri, FT

Vesa Tynkkynen

Oppilaskunnan puolesta haluan onnitella sinua opiskelupaikan valinnan johdosta. Joillekin valinta oli helppo, ehkäpä ainut vaihtoehto, toisille taas pitkän harkinnan tulos. Riippumatta siitä miten päädyit tähän, voin taata sinulle kiinnostavia opiskeluvuotia! Sinulle, joka vielä harkitset mieleistäsi opiskelupaikkaa, voin lämpimästi suositella opiskelua Suomen ainoassa sotatieteellisessä korkeakoulussa. Laadukkaan opetuksen lisäksi tututut uusiin ihmisiin ja löydät omat hengenheimolaisesi. Edessä on paljon opiskeltavaa, monenlaista tekemistä ja erilaisia haasteita.

Maanpuolustuskorkeakoulun oppilaskunta toimii kaikkien opiskelijoiden hyväksi. Oppilaskunta toimii yhdyssiteenä eri tutkintotasojen opiskelijoiden välillä ja huolehtii heidän edunvalvonnastaan. Opiskelijoiden äänenkannattajana oppilaskunta välittää ruohonjuuritasolta johdolle ne terveiset, jotka eivät välttämättä muuten tulisi esille. Tämä vahvistaa Maanpuolustuskorkeakoulua ja parantaa opintojen tuottavuutta yhteisen päämäärän hyväksi - mitä sujuvammät opinnot, sitä tyytyväisemmät opiskelijat ja paremmat oppimistulokset.

Maanpuolustuskorkeakouluun ei saavuta opiskelemaan sattumalta. Pääsääntöisesti kaikilla on selkeät syynsä valita upseerin kunniakas ura. Kadettikouluun mahtuu monenlaisia opiskelijoita. Heidän kiinnostuksensa aiheet vaihtelevat esimerkiksi urheilusta ja ammunnasta filosofiaan sekä matematiikkaan. Erilaiset osaamisalueet ovat niin nykyisen kuin tulevankin upseeriston vahvuus. Näihin osaamisalueisiin tukeutuvat myös siviilien opinnot. Tulet huomaamaan, miten kaikki hyötyvät laajasta osaamisesta. Opintoihin sisältyy monia aiheita eikä kaikissa voi olla hyvä. Opiskelijasisarusten joukosta löytyy aina joku, joka auttaa pyytämättäkin. Opiskelijoiden välille muodostuu vahva sidos, joka seuraa sinua elämäsi loppuun asti. Näin opiskelijoiden moninaisuudesta löytyy yksi yhtymäkohta; se määrittelemätön asia, joka muodostaa sotatieteellisen asiantuntijuuden ja Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijoiden ytimen.

Sinun, joka vasta aloittelet opintojasi tai harkitset vakavasti hakemista opiskelemaan Maanpuolustuskorkeakouluun, on hyvä tiedostaa, että kadetit eivät ole ainoita opiskelijoita Santahaminassa. Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijoita ovat myös sotatieteiden maisteriopiskelijat, esiupseerikursssia, yleisesikuntaupseerin tutkintoa sekä sotatieteiden tohtoriopintoja suorittavat opiskelijat. Opiskelijoita on siis vähintään kadetista everstiin ja siviilistä sotilaisiin. Kuten jo tervehdykseni alussa mainitsin, Maanpuolustuskorkeakoulun oppilaskunta on näiden kaikkien opiskelijoiden puolestapuhuja.

Valmistunut sotatieteiden kandidaatti nimitetään määräaikaiseen upseerin virkaan luutnantin arvolla ja hän lähtee joukko-osastoon noin neljäksi vuodeksi töihin opimaan ja kehittämään omaa ammattitaitoaan. Tämän jälkeen hän palaa jatkamaan opintojaan sotatieteiden maisteriksi. Maisteriopinnot kestävät kaksi vuotta, ja kurssilla voi olla mukana siviiliopiskelijoita. He antavat oman mausteensa opintoihin ja kurssin henkeen. Lisäksi siviiliopiskelijat monipuolistavat yliopistomme opiskelijakantaa. Kaikki valmistuneet henkilöt eivät siis palvele Puolustusvoimissa, vaan monessa eri paikassa niin puolustushallinnon sisällä kuin muualla yhteiskunnassakin.

Maisteri-opintojen jälkeen palataan taas työn äärelle, tällä kertaa kuitenkin vakinaisessa virassa, yliluutnantin arvolla. Normaalin urakehityksen ja ylennysten jälkeen, noin kymmenen vuotta valmistumisesta, palataan taas opiskelemaan Maanpuolustuskorkeakouluun. Nyt vuorossa on esiupeeerikurssi, josta menestyneimmät ja sopivimmat jatkavat suorittamaan yleisesikuntaupseerin tutkintoa.

Siis, tervetuloa opiskelemaan monipuoliseen ja ainutlaatuiseen korkeakouluun. Liityt samalla osaksi satoja vuosia vanhaan upseeriperinteeseen, osaksi katkeamatonta kadettiupseerien ketjua! Upseerin ura ja koulutus vaativat sinulta paljon fyysisiä ja henkisiä ponnisteluja, haastavat sinua koko ajan kehittämään itseäsi, mutta toisaalta palkitsevat sinua. Tätä ammattia ei ilmaiseksi saa, eikä sitä ilmaiseksi myöskään anneta!

Oppilaskunnan puheenjohtaja,
Kadetti Joonas Heikkeri

1 Maanpuolustuskorkeakoulu

Opinto-oppaan ensimmäisessä luvussa luodaan katsaus Maanpuolustuskorkeakoulun (MPKK) tavoitteisiin ja esitellään korkeakoulun rooli sekä tehtävät yleisellä tasolla. Maanpuolustuskorkeakoulun tehtävät on kuvattu tarkasti laissa Maanpuolustuskorkeakoulusta (1121/2008), joka on tämän opinto-oppaan liitteenä. Tässä luvussa käsitellään myös Maanpuolustuskorkeakoulun rakennetta tutkintoihin johtavien opintojen näkökulmasta. Maanpuolustuskorkeakoulun organisaatio ja kokoonpano kuvataan tarkemmin Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä. Lisäksi tässä luvussa kuvataan myös tutkinto-opetukseen olennaisesti liittyviä toimijoita. Niitä ovat puolustushaara-, aselaji- ja toimialakoulut (PAT-koulut) sekä Raja- ja merivartiokoulu.

1.1 Maanpuolustuskorkeakoulu 2015

Maanpuolustuskorkeakoulun tärkeimpänä tehtävänä on tuottaa puolustusvoimien sekä rajavartiolaitoksen normaali- ja poikkeusolojen tehtävissä tarvittava osaava ja motivoitunut upseeristo sekä harjoittaa sotilaallista maanpuolustusta edistävää tutkimusta.

Tavoitteena on vuonna 2015 olla sotatieteellinen yliopisto, jolla on arvostettu asema niin puolustushallinnossa, turvallisuusalan toimijoiden keskuudessa kuin yliopistokentässään. Korkeakoulun päätehtävänä säilyy upseerikoulutus. Sitä tuetaan ajanmukaisella ja puolustusvoimien etua hyödyntävällä, tulevaisuuteen tähtäävällä sotatieteiden ydinalojen ja sotilaalliseen turvallisuuteen liittyvien uusien uhkien tutkimuksella.

Tavoitetilassa korkeakoulun kaikki tutkinto-opetukseen ja yliopistolliseen täydennyskoulutukseen kuuluvat elementit on keskitetty Santahaminaan ja tällä toimenpiteellä on mahdollistettu voimavarojen sisäinen siirto opetukseen ja tutkimukseen.

1.2 Maanpuolustuskorkeakoulun tehtävät

Maanpuolustuskorkeakoulu on puolustusvoimiin kuuluva sotatieteellinen korkeakoulu, jonka tehtävänä on edistää sotatieteellistä tutkimusta, antaa tutkimukseen ja alan parhaisiin käytäntöihin perustuvaa sotatieteellistä opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa. Maanpuolustuskorkeakoulun päätehtävänä on suunnitella ja järjestää upseerin virkoihin vaadittaviin tutkintoihin johtava koulutus. Tavoitteena on kouluttaa yleissivistykseltään ja sotilaallisilta ammattitaidoiltaan pätevää upseeristoa puolustusvoimien (PV) ja rajavartiolaitoksen (RVL) tehtäviin sekä siviilihenkilöstöä yhteiskunnan eri tehtäviin.

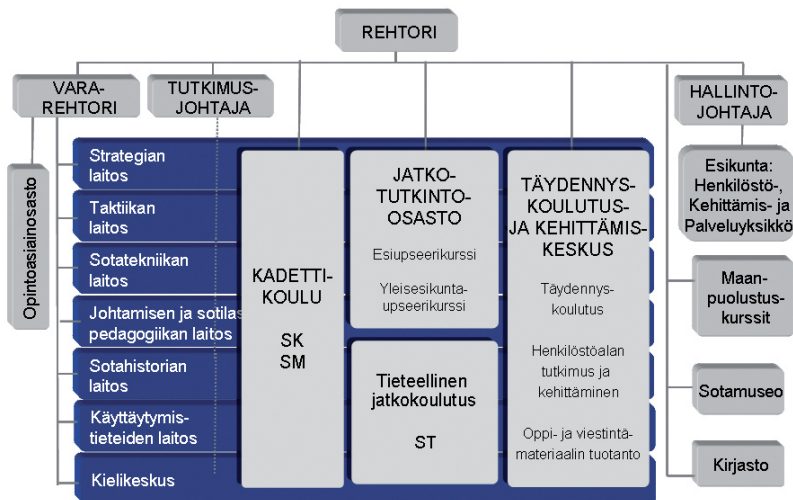
Maanpuolustuskorkeakoulu suunnittelee ja järjestää sotatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkinnot sekä jatkotutkintoina yleisesikuntaupseerin ja sotatieteiden tohtorin tutkinnot. Maanpuolustuskorkeakoulu myös johtaa sotatieteellistä tutkimus-opetusta, jota annetaan puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluissa sekä rajavartiolaitokseen kuuluvassa Raja- ja merivartiokoulussa (RMVK). Puolustushaarat ja rajavartiolaitos ohjaavat upseerin virkaan vaadittavia sotilasammattillisia opintoja. Muita Maanpuolustuskorkeakoulun tehtäviä ovat täydennyskoulutus puolustushallinnon ja rajavartiolaitoksen korkeakoulutetulle siviilihenkilöstölle sekä tehtävätaoisen ja henkilöstöalan toimialakohtaisen täydennyskoulutuksen järjestäminen puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen henkilöstölle. Lisäksi Maanpuolustuskorkeakoulu järjestää valtakunnalliset maanpuolustuskurssit ja niiden erikoiskurssit.

1.3 Maanpuolustuskorkeakoulun rakenne

Maanpuolustuskorkeakoulu jakaantuu osastoihin, ainelaitoksiin ja muihin yksiköihin alla olevan kuvan mukaisesti. Rehtori johtaa Maanpuolustuskorkeakoulun toimintaa. MPKK:n johtoon kuuluvat rehtorin lisäksi vararehtori, hallintojohtaja ja tutkimusjohtaja.

Kadettikoulu sekä Jatkotutkinto-osasto ovat tutkinto-osastoja. Ne vastaavat Maanpuolustuskorkeakoulun tutkinto-opetuksesta ja opiskelijoiden upseerikasvatuksesta rehtorin alaisuudessa. Vararehtorin alaisuudessa toimivat ainelaitokset vastaavat tutkimuksesta ja opetuksesta sekä sotatieteiden tohtorin tutkinnosta. Vararehtorin alaisuudessa toimivat myös ainelaitoksiin rinnastettavat Puolustusvoimien Kielikeskus ja Opintoasiainosasto.

MPKK:n organisaatio

1.3.1 Kadettikoulu

Kadettikoulu (KADK) vastaa Maanpuolustuskorkeakoulussa järjestettävistä sotatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkinnon opinnoista sekä ohjaa Raja- ja merivartiokoulussa sekä puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluissa järjestettäviä sotatieteellisiä opintoja. Koulun johtaja on kaikkien Kadettikoulun sotilaiden suoranainen esimies. Kurssien johtajat johtavat kurssiaan suoranaisina sotilaallisina esimiehinä. Johtamisen lisäksi he ohjaavat opintoja, vastaavat opetusohjelmista, upseerikasvatuksesta, oikeudenhoidosta sekä toimivat kurssinsa kurinpitoesimiehinä. Kadettikoulun johtamaa opetusta annetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa Santahaminassa sekä PAT-kouluissa.

1.3.2 Jatkotutkinto-osasto

Jatkotutkinto-osasto (JTOS) vastaa Maanpuolustuskorkeakoulussa järjestettävistä yleisesikuntaupseerin tutkinnon opinnoista ja ohjaa Raja- ja merivartiokoulussa järjestettäviä opintoja. Osaston johtaja on kaikkien jatkotutkinto-osaston sotilaiden suoranainen esimies. Kurssien johtajat johtavat kurssiaan suoranaisina sotilaallisina esimiehinä. Johtamisen lisäksi he ohjaavat opintoja, vastaavat opetusohjelmista ja upseerikasvatuksesta. Opetus toteutetaan pääsääntöisesti Maanpuolustuskorkeakoulussa Santahaminassa.

1.3.3 Ainelaitokset ja Kielikeskus

Maanpuolustuskorkeakoulussa toimii kuusi ainelaitosta: Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos, Käyttätymistieteiden laitos, Sotahistorian laitos, Sotatekniikan laitos, Strategian laitos ja Taktiikan laitos sekä niihin rinnastettava Kielikeskus. Ainelaitokset vastaavat opetuksen toteuttamisesta opetussuunnitelmien mukaisesti. Ne suunnittelevat opetussuunnitelmien perusteella yksityiskohtaiset opintojaksokuvaukset pedagogisten käsikirjoitusten muotoon. Ainelaitokset osallistuvat opetusohjelmien (opintojen läpiviennin) suunnitteluun Kadettikoulun ja Jatkotutkinto-osaston johtamina. Ainelaitokset ohjaavat oman oppiaineensa sisällä PAT-kouluja niiden antamien sotatieteellisten opintojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Ainelaitokset vastaavat sotatieteiden tohtorin tutkintoon johtavan opetuksen johtamisesta ja järjestämisestä.

Johtamisen ja sotilaspedagogiikan laitos

Opetus perustuu tutkimukseen yliopistojen ja korkeakoulujen periaatteiden mukaisesti. Laitoksen kahden oppiaineen ylintä asiantuntemusta sekä tutkimuksessa että opetuksessa edustavat johtamisen ja sotilaspedagogiikan professorit. Tutkimusryhmä toteuttaa tutkimusta. Siihen kuuluvat tutkijat sekä opettajat, jotka vastaavat myös eri tutkintotasojen tutkimuskoulutuksesta. Laitoksen tohtoriopiskelijat opiskelevat professorien ohjauksessa. He tuottavat samalla omalta osaltaan tutkimuksellista tietoa opinnoissa hyödynnettäväksi. Sotatieteiden kandidaattiopintojen, sotatieteiden maisteriopintojen sekä jatkotutkinnon opettajaryhmät vastaavat johtamisen ja soti-

laspedagogiikan opetuksesta tutkintotasoittein. Fyysisen kasvatuksen ryhmä vastaa fyysisen toimintakyvyn opetuksesta ja tutkimuksesta. Niihin liittyen laitoksella on yhteisprofessori Jyväskylän yliopiston kanssa. Lisäksi fyysisen kasvatuksen ryhmä toteuttaa henkilökunnan työpaikkaliikuntaa sekä kuntotestejä liikuntakasvatusupseerin ja liikunnanohjaajan johdolla. Laitoksen vastuulla on edellisten lisäksi myös sodan oikeussääntöihin ja kansainväliseen oikeuteen liittyvä tutkimus ja opetus. Laitoksen suomenkielen asiantuntija osallistuu opiskelijoiden kirjoitusviestinnän opetukseen ja tuottaa kielenhuoltopalveluita myös Maanpuolustuskorkeakoulun ulkopuolelle. Laitos sijaitsee Santahaminassa.

Taktiikan laitos

Taktiikan laitoksen (TAKTL) päätehtävänä on operaatiotaidon ja taktiikan opetus sekä tutkimus. Opetuksen tavoitteena on antaa opiskelijoille ajanmukaiset ja korkeatasoiset teoreettiset tiedot operaatiotaidosta ja taktiikasta sekä taito soveltaa opittua teoriaa rauhan, kriisin kuin sodan ajan eritasoisissa upseerin tehtävissä. Taktiikkaa opetetaan sotatieteiden kandidaattien ja maistereiden tutkintoihin kuuluvissa opinnoissa. Operaatiotaidon opetus annetaan jatkotutkinto-osaston esiupeeri- ja yleisesikuntaupseerikursseilla.

Opetuksen perusteet luodaan operaatiotaidon ja taktiikan tutkimuksella sekä alan kehityksen seurannalla. Oppiaineessa opetetaan maasotataktiikkaa, ilmasotataktiikkaa, merisotataktiikkaa, aselajitaktiikoita, huoltotaktiikkaa sekä puolustusvoimien yhteisten suorituskykyjen, kuten johtamisjärjestelmien ja kaukovaikuttamisjärjestelmien käyttöä. Opetuksen tukena on kotimaisen ja ulkomaisen operaatiotaidon sekä taktiikan tutkimus ja seuranta. Taktiikan laitoksen tutkimusryhmän upseereiden ja siviilitutkijoiden tutkimustyöt ja -tehtävät palvelevat puolustusvoimien ja puolustushaarojen kehittämistä sekä operaatiotaidon ja taktiikan tutkimusmenetelmien kehittämistä. Taktiikan laitoksen johtamisjärjestelmäryhmän tehtävänä on tukea simulaatiotekniikan avulla tapahtuvaa koulutusta koko Puolustusvoimissa. Laitos sijaitsee Santahaminassa.

Strategian laitos

Strategian laitos (STRATL) on strategian opetus- ja tutkimusyksikkö, joka vastaa Maanpuolustuskorkeakoulun turvallisuuspolitiikan ja strategian sekä kansainvälisen yhteistyön opetuksesta kaikilla tutkintotasoilla. Turvallisuuspolitiikka ja strategia sisältävät valtio-opin, turvallisuuspolitiikan, kansainvälisten suhteiden ja sotilasstrategian oppisisältöjä. Strategian laitoksen tieteellinen tutkimus tuottaa tarvittavaa tietoa puolustusvoimien pitkän aikavälin suunnitteluun, kehittämiseen ja päätöksentekoon. Strategian tutkimuksen alueelliset painopisteet ovat Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka, Suomen lähiympäristö, eurooppalainen turvallisuuskehitys, maailmanlaajuiset turvallisuuskysymykset ja strategian perustutkimus. Strategian laitos antaa myös alansa asiantuntijalausuntoja viranomaisille, toimeenpanee strategian alaan kuuluvat harjoitukset ja tukee muiden ainelaitoksen harjoituksia. Laitos sijaitsee Kruununhaassa.

Sotahistorian laitos

Sotahistorian laitoksen (SOT AHL) päätehtävänä on antaa upseerikoulutuksen edellyttämä sotahistorian opetus ja tehdä sitä palvelevaa tieteellistä tutkimusta. Tutkimuksessa toimitaan yhteistoiminnassa muiden yliopistojen historian laitosten ja ulkomaisten sotakoulujen, sotahistorian tutkimuslaitosten ja sotahistorian alan järjestöjen kanssa.

Laitoksen opetus- ja tutkimustoiminnan pääalueet ovat sotataidon historia, toisen maailmansodan jälkeisten sotien sotataidon kehitys ja Suomen sotahistoria. Sotahistorian opetuksen tavoitteena on parantaa upseerin valmiuksia kiinnittämällä huomiota päätöksenteon- ja tilanteenarviointikyvyn kehittämiseen, puolustushaarojen yhteistointaperusteiden ja –taustojen ymmärtämiseen, analyyttisen ja laadullisen tarkastelutavan kehittämiseen sekä kirjallisen ja suullisen argumentointitaidon parantamiseen.

Tutkimustyöllä pyritään tukemaan sotahistorian, strategian, operaatiotaidon ja taktiikan sekä johtamisen opetusta Maanpuolustuskorkeakoulussa. Laitos sijaitsee Sörnäisissä.

Sotatekniikan laitos

Sotatekniikan laitos (STEKNL) vastaa matemaattis-luonnontieteellisten aineiden, sotatalouden ja sotatekniikan opetuksesta sekä tutkimuksesta.

Yleisessä tekniikassa opetusta annetaan tekniikan eri ilmiöiden ymmärtämiseksi ja niihin liittyvien sotilaallisten sovellutusten havainnollistamiseksi. Sotatekniikassa pääpaino on asejärjestelmien, asevaikutusten ja uusien teknologioiden opetuksessa. Sotatekniikan kehittyviä aloja ovat elektroninen sodankäynti ja johtamisjärjestelmätekniikat.

Opetuksella valmennetaan kaikkien tutkintotasojen henkilöstöä puolustusvoimien pääprosessien mukaisiin suorituskyvyn suunnitteluun, rakentamiseen, käytön ja ylläpidon tehtäviin. Sotatekniikan laitos vastaa lisäksi sotateknisen ja –taloudellisen täydennyskoulutuksen järjestämisestä toimeenpanemalla yhdessä Täydennyskoulutus- ja kehittämisskeskuksen kanssa Hankehallinnan opintokokonaisuuden ja Tekniikan lisäopinnot. Laitos sijaitsee Santahaminassa.

Käyttäytymistieteiden laitos

Käyttäytymistieteiden laitos (KÄYTTL) on ensisijassa tutkimuslaitos. Sen tehtävänä on tuottaa psykologisia henkilöarviointeja sekä tutkimusta sotilaspsykologian, sotilas sosiologian, kasvatustieteen ja human factors -tieteenaloilla.

Sotilaspsykologisen tutkimuksen kohteena on muun muassa henkilöiden soveltuvuus ja kompetenssi erilaisissa puolustusvoimien tehtävissä sekä sotilaan toimintakyky psyykkisesti vaativissa olosuhteissa. Human factors -tutkimus käsittelee ihmisen kyky- tai persoonallisuusvaatimuksia ja toimintarajoja operoitaessa pitkälle teknistyneissä toimintaympäristöissä. Sotilassosiologiassa tutkitaan erilaisia sotilasorganisaatioita,

niiden rakennetta, dynamiikkaa ja ryhmänormeja. Kasvatustieteellinen tutkimus kohdistuu sotilasammattissa oppimiseen ja oppimisympäristöihin. Laitos sijaitsee Tuusulassa.

Kielikeskus

Puolustusvoimien Kielikeskus (KIELIK) tuottaa Maanpuolustuskorkeakoulun tarvitseman vieraiden kielten opetuksen ja kielipalvelut sekä tarjoaa kielipalveluita ja –koulutusta puolustusvoimille. Puolustusvoimien tarvitsemia kielipalveluita ovat esimerkiksi käännökset ja tulkkaukset, kielentarkastus- ja terminologiapalvelut sekä henkilöstön kielitaidon testaus ja kielikoulutus. Maanpuolustuskorkeakoulussa järjestetään vieraskielisen ammattiviestinnän yksilöohjausta tutkintotavoitteisessa koulutuksessa, räätälöityä henkilöstön kielikoulutusta ja kielitaidon testausta sekä kielentarkastus- ja terminologiapalveluita. Rekrytoinneissa Kielikeskus arvioi henkilöstön ammatillisen kielitaidon ja sen kansainvälisen vertailtavuuden. Kielikeskus vastaa alallaan tutkimuksesta ja kehittämisestä sekä kotimaisesta ja kansainvälisestä yhteistyöstä. Kielikoulutussektori toimii Santahaminassa ja kielipalvelusektori Pääesikunnan yhteydessä.

Opintoasiainosasto

MPKK:n koulutuspäällikkö johtaa Opintoasiainosastoa (OAO). Osasto vastaa tutkintoihin johtavan upseerikoulutuksen rekrytoinnista ja valinnasta sotatieteellisiin perustutkintoihin. Osasto kehittää opetusta yhteistoiminnassa tutkinto-osastojen ja ainelaitosten kanssa. OAO tuottaa tutkinto-opiskelijoiden tarvitsemat opintohallinnon palvelut. Lisäksi OAO kehittää opetusta ja opintohallintoa yhteistoiminnassa yliopistojen kanssa. Opintoasiainosasto tuottaa palveluja vuosittain kolmelle kadettikurssille, kahdelle maisterikurssille, ilmavoimien ja rajavartiolaitoksen ohjaajakursseille, esipuseeri- ja yleisesikuntaupseerikurssille sekä sotatieteiden tohtorin tutkintoon. OAO vastaa myös ulkomaille komennettavan henkilöstön rekrytoinnista, valinnasta ja heidän opintoahallintopalveluistaan. Opintoasiainosaston tuotteita ovat mm. valintaopas, opinto-oppaat, opintorekisteriotteet, tutkintotodistukset, Diploma Supplementit sekä opiskelijapalautteet.

1.4 Puolustushaarat ja rajavartiolaitos

Puolustushaarat ja rajavartiolaitos vastaavat upseerin virkaan edellytettävistä, tutkimuksen rinnalla opiskeltavista sotilasammattillisista opinnoista. Ne ohjaavat sotilasammattillisten opintojen suunnittelua ja järjestämistä.

Puolustushaarakouluja ovat Maasotakoulu, Merisotakoulu ja Ilmasotakoulu. Näiden lisäksi puolustushaarakouluksi rinnastetaan Raja- ja merivartiokoulu. Aselaji- ja toimialakouluja ovat Tykistökoulu, Pioneeri- ja suojelukoulu, Viestikoulu, Huolto-koulu, Panssarikoulu, Urheilukoulu, Utin Jääkärirykmentin Helikopteripataljoona, Ilmavoimien Teknillinen Koulu ja Lentosotakoulu.

Maasotakoulu

Maasotakoulu (MAASK) on Maavoimien komentajan alainen Lappeenrannassa sijaitseva puolustushaarakoulu ja jalkaväen aselajikoulu. Maasotakoulun päätehtävät ovat maavoimakoulutus sekä maavoimien tutkimus- ja valmiustehtävät. Muita tehtäviä ovat poikkeusoloihin liittyvä suunnittelu ja valmistelu, asevelvollisten koulutus ja maanpuolustustyö. Maasotakouluun kuuluva Etelä-Karjalan Aluetoimisto vastaa asevelvollisuusasioiden hoitamisesta Etelä-Karjalan maakunnan alueella. Maasotakoulussa opiskelee puolustusvoimien palkattua henkilöstöä, sotilaita ja siviilejä. Maasotakoulu järjestää Maavoimien kadeteille sotatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkintoon johtavia opintoja. Upseereita koulutetaan jääkäri-, kranaatinheitin- ja tiedusteluopintosuunnilla. Muita maasotalinjan opintosuuntia ovat kenttätykistöopintosuunta, pioneeri- ja suojeluopintosuunta, viestiopintosuunta, huolto-opintosuunta, panssariopintosuunta, ilmatorjuntaopintosuunta, helikopteriteknikan opintosuunta, helikopteriohjaajaopintosuunta ja rajavartio-opintosuunta.

Merisotakoulu

Merisotakoulu (MERISK) on Merivoimien komentajan alainen puolustushaarakoulu, joka sijaitsee Suomenlinnassa. Merisotakoulun korkeakouluosasto vastaa sotatieteiden kandidaattien ja maistereiden tutkintoihin kuuluvien merivoimien eriytyvien opintojen järjestämisestä. Upseereita koulutetaan laivasto-, rannikkojoukko- ja johtamisjärjestelmäopintosuunnilla. Merisotakoulu on sotilasopetuslaitos, jossa opiskelee merikadetteja, varusmiehiä merivoimien reserviupseereiksi, puolustusvoimien palkattua henkilöstöä sekä reserviläisiä kertausharjoituksissa ja vapaaehtoisissa harjoituksissa. Lisäksi Merisotakoulu tutkii ja kehittää merivoimien meri- ja rannikkosodankäyntiä.

Ilmasotakoulu

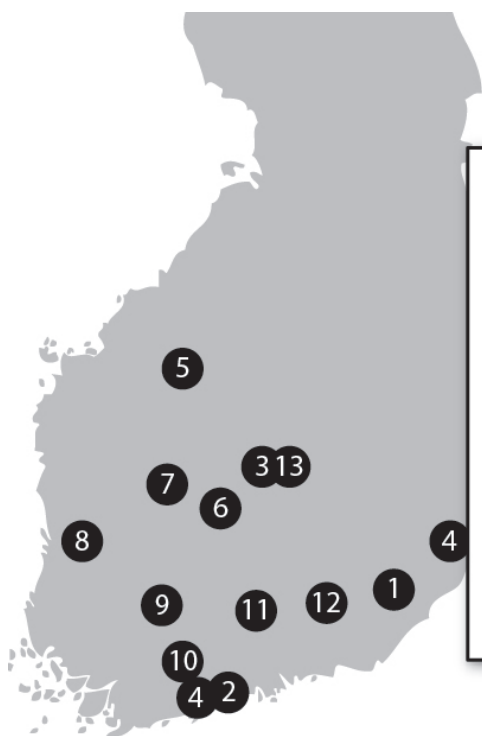
Ilmasotakoulu (ILMASK) on Ilmavoimien komentajan alainen Tikkakoskella sijaitseva puolustushaarakoulu. Ilmasotakoulu vastaa puolustusvoimien sekä rajavartiolaitoksen ohjaajien alkeislentokoulutuksesta ja toimii ilmatorjunnan sekä ilmavoimien johtamisjärjestelmäalan aselajikouluna. Ilmasotakoulun ELSO-koulutuskeskus vastaa elektronisen sodankäynnin opetuksesta toisena valtakunnallisena koulutuskeskuksena.

Ilmasotakoulussa toteutetaan ilmasotalinjan puolustushaaravaiheen opinnot sekä PAT-kouluvaiheessa ilmatorjunta- ja johtamisjärjestelmäopintosuuntien koulutus. Ilmasotakoulu tuottaa varusmiehistä, reserviläisistä ja puolustusvoimien henkilökunnasta osajia normaali- ja poikkeusolojen tehtäviin. Ilmavoimien kadettikursseilta valmistuu upseereita myös maa- ja merivoimiin sekä rajavartiolaitokseen. Ilmavoimat on kansainvälisesti tunnustettu osaja sotilasilmailun alalla. Ilmasotakoulu ottaa toiminnassaan huomioon kansainvälistymisen vaatimukset ja on osaltaan ylläpitämässä ja kehittämässä Ilmavoimien erinomaista mainetta. Ilmapuolustuksen tulevaisuus alkaa Ilmasotakoulusta.

Raja- ja Merivartiokoulu

Raja- ja merivartiokoulu on rajaturvallisuuden sekä meripelastusalan opetus- ja tutkimuslaitos. Raja- ja merivartio-opintosuuntien tutkintoihin sisältyvää rajaturvallisuusalan opetusta annetaan Espoon ja Imatran koulutuskeskuksissa. Raja- ja merivartiokoulun tutkimus ja tietopalveluyksikkö vastaa rajaturvallisuuden ja meripelastustoimen tutkimuksesta. Rajavartiolaitoksen keskeiset tutkimusalat ovat rajaturvallisuus, meripelastustoimi, turvallisuushallinto ja kansainvälinen yhteistyö.

Puolustushaara-, aselaji- ja toimialakoulut

PUOLUSTUSHAARAKOULUT

1. Maasotakoulu, Lappeenranta
2. Merisotakoulu, Helsinki
3. Ilmasotakoulu, Tikkakoski
4. Raja- ja merivartiokoulu, Espoo/Imatra

ASELAJIKOULUT

5. Lentosotakoulu, Kauhava
6. Ilmavoimien Teknillinen Koulu, Halli
7. Pioneerit ja suojelukoulu, Keuruu
8. Tykistökoulu, Niinisalo
9. Panssarikoulu, Parola
10. Viestikoulu, Riihimäki
11. Urheilu- ja huoltokoulu, Lahti
12. Helikopteripataljoona, Valkeala
13. Ilmatorjuntakoulu, Tikkakoski

SÖRNÄINEN

Sotahistorian laitos
Vanha Talvitie 3 A

KESKUSTA

Strategian laitos
Kirjasto

Sotamuseo

Maurinkatu 1

Maanpuolustus-
kurssit

Maneesikatu 6

Kielipalvelusektori

Fabianinkatu 13

TUUSULA

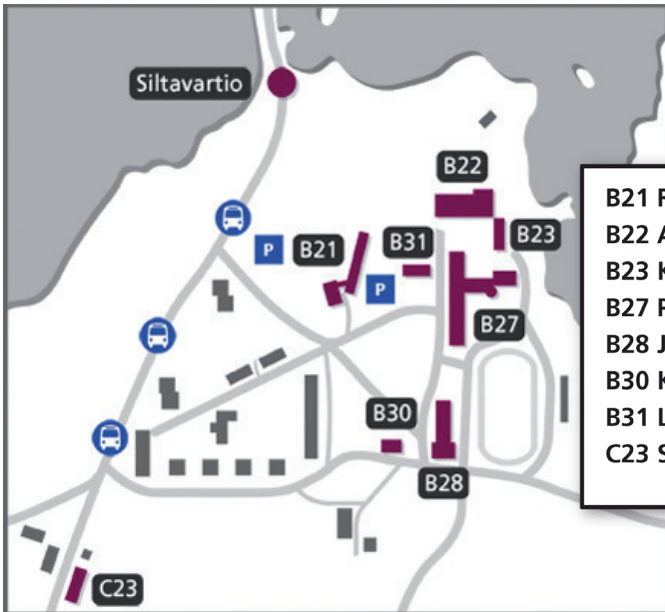
(TKKK)
Käyttätymis-
tieteiden laitos

Täydennys-
koulutusosasto
Rantatie 66

MPKK:n toimipisteet

SANTAHAMINA

Maanpuolustuskorkeakoulu

- B21 Ritaritalo OAO
- B22 Auditoriotalo
- B23 Kadettitalo JOSPEL
- B27 Päärakennus TAKTL, KIELIK
- B28 Juhlasalirakennus
- B30 Kapteenitalo TAKTL
- B31 Leijonatalo TAKTL
- C23 Sotatekniikan laitos

Santahaminan kampus

2 Opiskelu Maanpuolustuskorkeakoulussa

Tässä luvussa esitellään yleisiä opiskeluun ja opintoihin liittyviä asioita. Ensinnä kerrotaan opiskelijan oikeuksista, etuuksista ja toimintaperiaatteista, jotka määrittävät opiskelua. Sen jälkeen käsitellään opintojen arviointia ja hyväksilukemista, opiskelijan velvollisuuksia sekä muita opintoihin liittyviä asioita. Lopuksi kerrotaan kirjasto- ja tietopalveluista sekä turvallisuuteen liittyvistä asioista. Opiskeluun liittyvät säännöt esitellään tarkemmin laissa Maanpuolustuskorkeakoulusta, Valtioneuvoston asetuksessa Maanpuolustuskorkeakoulusta ja Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä.

Alalukuihin on koottu opiskelijan kannalta keskeisimmät opintoja ohjaavat ehdot. Näitä ovat: hakukelpoisuus, opinto-oikeus, opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet, opiskeluaika, opintojen arviointi, opintojen hyväksilukeminen, tutkintotodistukset, palvelussitoumukset, muut opinnot sekä opetus- ja tutkintokieli.

2.1 Opiskelua määrittävät normit

Opiskelua määrittävät reunaehdot ovat lähtöisin puolustusvoimien normiohjauksesta. Kulloinkin voimassa olevat kirjoitetut säädökset muodostavat hierarkkisen järjestelmän. Sille on ominaista, että ylimmällä tasolla oleva säädös, valtuuttaa säätämään muita, yleensä alemmanasteisia säädöksiä. Opiskelu ja opiskelijaelämä sujuvat mutkattomasti, kun yhteiset pelisäännöt ovat selvillä. Keskeisimmät opiskelijan oikeudet, joita yliopistomaailma kunnioittaa, löytyvät yhdenvertaisuuslaista, yliopistolaista, tutkintolain säännöistä, opintotutkilaista ja tasa-arvolaista.

Maanpuolustuskorkeakoulu toimii puolustushallinnossa, ja puolustusvoimain komentaja johtaa sitä. MPKK ei kuulu Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alaan. Siksi korkeakoululla on oma lainsäädäntönsä. Maanpuolustuskorkeakoulun toiminnot ohjaavat sisäiset normit jakaantuvat hallinnollisiin määräyksiin ja hallinnollisiin ohjeisiin sekä vain sotilaille annettaviin sotilaskäskyihin. On tärkeää tuntea oma asema opiskelijana, toiminnot määrittävät normit, niiden sisältö ja velvoittavuus.

2.2 Opiskelun yleisiä reunaehtoja

2.2.1 Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijat

Opiskelijoiden asema, oikeudet ja velvollisuudet määrittävät paljolti sen mukaan, mihin ryhmään opiskelija Maanpuolustuskorkeakoulussa kuuluu. Siksi opiskelijat voidaan jakaa ryhmiin alla olevan mukaisesti. Yksittäinen henkilö voi kuulua useampaan ryhmään.

- Opiskelijalla tarkoitetaan henkilöä, joka on hyväksytty opiskelemaan Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain 6 §:ssä mainittuja tutkintoja.
- Siviiliopiskelijalla tarkoitetaan sellaista sotatieteellistä tutkintoa suorittavaa opiskelijaa, joka ei opiskele tutkinnon rinnalla upseerin virkaan vaadittavia sotilasammattillisia opintoja.
- Kurssilaisella tarkoitetaan tutkintoon johtamattomaan opetukseen ja koulutukseen osallistuvaa henkilöä.
- Ulkomaisella opiskelijalla tarkoitetaan henkilöä, joka ei ole Suomen kansalainen, ja jonka Pääesikunta on ottanut opiskelijaksi.
- Tutkijaupseerilla ja tutkijaesiupseerilla tarkoitetaan Maanpuolustuskorkeakoulussa virkatyönään tohtorin tutkintoa opiskelevaa upseeria.
- JOO-opiskelijalla tarkoitetaan muun yliopiston opiskelijaa, joka sisällyttää perustai jatkotutkintoonsa MPKK:n opintoja JOO-sopimuksen perusteella.
- Erillisiä opintoja opiskelee henkilö, jolle on myönnetty opinto-oikeus opintojaksoon tai opintokokonaisuuteen. Myös puolustusvoimien tai rajavartiolaitokseen palkattuun henkilöstöön kuuluva voi opiskella erillisiä opintoja. Ne voivat olla maksullisia tai maksuttomia. Opinnot ovat maksuttomia, jos ne toteutetaan puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen tarpeista ja niiden aloitteesta. Yksittäisen henkilön hakemat opinnot ovat maksullisia.
- Takapenkkiläisellä tarkoitetaan puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen palkattuun henkilöstöön kuuluvaa henkilöä, joka osallistuu ainelaitoksen luvalla yksittäiseen opetustapahtumaan. Takapenkkiläisyys ei oikeuta opiskelemaan opintojaksoa tai -kokonaisuutta, eikä opinnoista saa todistusta tai suoritusmerkintää.

2.2.2 Hakukelpoisuus

Upseerin virkaan johtavia sotatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkintoja opiskelemaan voidaan hyväksyä hakija, joka on Suomen kansalainen, ennen opintojen aloittamista saanut reservin upseerin koulutuksen ja korkeakoulukelpoinen. Lisäksi hakijan on oltava terveydentilaltaan ja muutoin sopiva puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta sekä enintään 26-vuotias. Ikärajasta voidaan poiketa tapauskohtaisesti. Opintoihin voidaan hyväksyä myös reservin aliupseeri, joka suorittaa ennen opintojen aloittamista hyväksytysti joukkueenjohtajakurs- sin.

Upseerin virkaan johtamattomaan sotatieteiden maisterin tutkintoon voidaan hyväksyä hakija, joka on suorittanut soveltuvalla alalla vähintään alemman korkeakoulu- tai ammattikorkeakoulututkinnon. Lisäksi hänellä on oltava vähintään 60 opintopistettä valitun pääaineen opintoja. Opiskelija voidaan lisäksi velvoittaa opiskelemaan enintään 60 opintopistettä kuulumattomia, täydentäviä opintoja ennen varsinaisten opintojen alkamista.

Yleisesikuntaupseerin tutkintoa opiskelemaan voidaan hyväksyä hakija, joka on suorittanut sotatieteiden maisterin tutkinnon Maanpuolustuskorkeakoulussa ja saavuttanut opinto-oikeuden esiuupseerikurssin opintomenestyksen tai lisävalinnan kautta. Erityisistä syistä voidaan hyväksyä hakija, jolla on muussa yliopistossa suoritettu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja jolla todetaan olevan opintoja varten riittävät valmiudet. Tarvittaessa MPKK voi asettaa jatko-opinnoille esitietovaatimuksia ja ylemmän korkeakoulututkinnon arvosanoille vähimmäisvaatimuksia.

Sotatieteiden tohtorin tutkintoa opiskelemaan voidaan hyväksyä hakija, joka on suorittanut yleisesikuntaupseerin tutkinnon. Erityisistä syistä voidaan hyväksyä hakija, jolla on MPKK:ssa tai muussa yliopistossa suoritettu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto. Maanpuolustuskorkeakoulu edellyttää, että sen tohtorikoulutusohjelmaan hyväksyttävä jatko-opiskelija on saanut aiemmin suorittamastaan ylemmän korkeakoulututkinnon tutkielmaopinnytyksestä (pro gradu, upseerintutkinnon tutkielma, diplomityö) vähintään seuraavantasoisien arvostelun:

- Arvolauseasteikolla approbatur-laudatur vähintään cum laude approbatur
- Numerollisella asteikolla 1-3 vähintään 2
- Numerollisella asteikolla 1-5 vähintään 3

Jos arvostelussa on ollut käytössä jokin muu asteikko kuin jokin yllämainituista, saavutetun arvostelun on yllettävä vähintään verrannolliselle tasolle. Maanpuolustuskorkeakoulu hyväksyy hakijan tieteelliseen jatkokoulutusohjelmaan vain oppiaineen professorin puoltavan lausunnon perusteella. Ennen hakemuksen jättämistä hakijan tulee olla yhteydessä sen ainelaitoksen professoriin, jossa suunnittelee suorittavansa tieteellisiä jatko-opintoja.

Maanpuolustuskorkeakoulu voi rajoittaa kaikkien tutkintotasojen opiskelijoiden määrää. Rajavartiolaitoksen esikunta vahvistaa rajavartiolaitoksen palvelukseen hyväksytävien opiskelijoiden määrän.

2.2.3 Opinto-oikeus

Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori hyväksyy hakijat sotatieteiden kandidaatin ja maisterin, yleisesikuntaupseerin ja sotatieteiden tohtorin tutkintoon. Rehtori ottaa kaikki opiskelijat ulkomaalaisia lukuun ottamatta ja myöntää hyväksytyille opiskelijoille opinto-oikeuden. Pääesikunta ottaa kaikki ulkomaalaiset ja esiuupseerikurssin opiskelijat. Rehtori myöntää heille opinto-oikeuden. Maanpuolustuskorkeakoulu voi keskeyttää opiskelun omasta aloitteestaan tai opiskelijan hakemuksesta. Rehtori päättää opinto-oikeuden keskeyttämisen ja menettämisen. Opiskelu keskeytetään kerrallaan yhden vuoden määräajaksi.

Opiskelija voi menettää opiskeluoikeutensa seuraavista syistä; opiskelija on antanut harhaanjohtavaa tietoa pyrkiessään Maanpuolustuskorkeakouluun, syyllistynyt opintojen aikana rikokseen, kieltäytyy päihdetestauksesta tai antaa päihteiden väärinkäytön osoittavan näytteen, laiminlyö toistuvasti tai olennaisella tavalla opetukseen osallistumista, rikkoo Maanpuolustuskorkeakoulun johtosääntöä, ei jatka opiskeluaan tarkoitetun määräajan päätyttyä tai ei ole suorittanut opintojaan opetussuunnitelmassa määritellyssä enimmäisajassa.

2.2.4 Opiskelijan oikeudet ja velvollisuudet tutkintotasoittain

Maanpuolustuskorkeakoulun sisäinen järjestys on sotilaallinen. Sotilaallinen järjestys tarkoittaa selviä johtosuhteita ja toimintatapoja, avoimuutta, aloitteellisuutta, sotilaskuria sekä palvelusmääräysten ja yleisesti hyväksytyjen käyttäytymistapojen noudattamista. Sotilaallinen järjestys tuo korkeakouluun yhtenäiset käyttäytymis- ja toimintamallit. Sotilaallinen järjestys sisältää myös esimiesaseman ja käskyvallan. Käskyvallaksi sanotaan oikeutta antaa toista henkilöä velvoittavia, henkilökohtaisia käskyjä ja määräyksiä.

Sotilaalliseen järjestykseen kuuluvat sotilaskäskyt eivät koske siviiliopiskelijoita. Heidän on kuitenkin tunnettava sotilaallinen järjestys käytännössä ja sen vaikutukset siviiliopiskelijoihin. Opinnot ja järjestelyt toteutetaan pääsääntöisesti upseerin virkaan opiskelevien ja jo sotilasvirassa palvelevien opiskelijoiden oppimistavoitteiden ja aseman mukaisesti. Siviiliopiskelijat opiskelevat kaikki opintonsa yhdessä sotilaiden kanssa.

Kadetit

Sotatieteiden kandidaattiopiskelijat ovat kadetteja ja he kuuluvat sotilashenkilöstöön. Heidän asemansa sotilaina on monessa suhteessa lähellä puolustusvoimien palkattua sotilashenkilökuntaa, mutta he eivät ole virkasuhteessa puolustusvoimiin. Sotilasvirkaan opiskeleviin kadetteihin sovelletaan sotilaskurinpitolakia ja -asetusta. Tältä osin kadettien ja varusmiesten rikosoikeudellinen asema on sama.

Upseerin virkaan vaadittavia sotatieteiden kandidaatin sotatieteellisiä ja sotilasmaatillisia opintoja suorittavalla opiskelijalla on oikeus opetukseen, opinto- ja harjoitusvälineisiin, terveydenhuoltoon, majoitukseen, muonitukseen sekä vaatetukseen. Lisäksi hänelle voidaan suorittaa kustannusten korvauksena päivärahaa, vaativien palvelusolosuhteiden perusteella maksettavia korvauksia sekä vähintään kaksi valtion kustantamaa kotimatkaa kotipaikkakunnalle jokaista opiskelukuukautta kohden.

Opiskelijaksi hakeutuva on velvollinen osallistumaan päihdetestiin ennen opiskelijaksi hyväksymistä. Maanpuolustuskorkeakoulun määräyksestä myös opintoja suorittava on opiskeluaikana ja siihen liittyvässä harjoittelussa velvollinen osallistumaan päihdetestiin.

**Sotatieteiden maisterin ja yleisesikuntaupseerin
tutkintoa ja esiupseerikurssia opiskelevat sotilaat**

Opiskelevat sotilaat kuuluvat puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen virassa olevaan sotilashenkilökuntaan. He ovat komennettuina opiskelemaan, ja heidän opiskelunsa on palkallista. Opiskelijoilla on opiskelun aikana oikeus opetukseen, opinto- ja harjoitusvälineisiin, terveydenhuoltoon sekä majoitukseen. Lisäksi heille voidaan suorittaa kustannusten korvauksena päivärahaa, vaativien palvelusolosuhteiden perusteella maksettavia korvauksia sekä vähintään kaksi valtion kustantamaa kotimatkaa kotipaikkakunnalle jokaista opiskelukuukautta kohden.

Sotatieteiden maisterin tutkintoa opiskelevat siviilit

Siviiliopiskelijan asema ja opintososiaaliset etuudet ovat samat kuin yliopistolaissa tarkoitetuissa yliopistoissa opiskelevilla. Korkeakoulututkintoa suorittavan henkilön oikeudet ja velvollisuudet määritellään laissa, asetuksissa sekä yliopiston tutkinto- ja johtosäännöissä. Korkeakoulututkintoa suorittavalla opiskelijalla on oikeus opintotukeen siten, kuin siitä opintotukilaissa säädetään.

Sotatieteiden tohtorin tutkintoa opiskelevat

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opiskelijan asema ja opintososiaaliset etuudet ovat pääsääntöisesti samat kuin yliopistolaissa tarkoitetuissa yliopistoissa tohtorin tutkintoa opiskelevilla. Korkeakoulututkintoa suorittavan henkilön oikeudet ja velvollisuudet määritellään laissa, asetuksissa sekä yliopiston tutkinto- ja johtosäännöissä.

2.2.5 Opiskeluaika

Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelija opiskelee tutkintoon vaadittavat sotatieteelliset ja tutkinnon rinnalla suoritettavat sotilasammattilliset opinnot opetussuunnitelmasa määrittelyssä ajassa. Opiskelija voi menettää opiskeluoikeutensa, jos Maanpuolustuskorkeakoulu ei myönnä hänelle lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseen.

Sotatieteiden kandidaatin tutkinto on alempi korkeakoulututkinto. Se opiskellaan kolmessa vuodessa. Sotatieteiden maisterin tutkinto on ylempi korkeakoulututkinto. Se opiskellaan kahdessa vuodessa. Kandidaatin ja maisterin tutkintojen välissä on pääsääntöisesti vähintään neljän vuoden työelämäjakso. Poikkeuksena tästä ovat ohjaaja-opiskelijat. Heidän maisterivaiheen opintonsa alkavat suoraan SK-tutkinnon jälkeen, ja ne suoritetaan kuudessa vuodessa.

Yleisesikuntaupseerin tutkinto muodostuu esiupseeri- ja yleisesikuntaupseerikursseista. Tutkinto opiskellaan kahdessa vuodessa. Esiupseerikurssi alkaa joka vuosi, ja yleisesikuntaupseerikurssi joka toinen vuosi. Näin osalla opiskelijoista on kurssien välillä välivuosi, jonka aikana he työskentelevät puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen palveluksessa.

Sotatieteiden tohtorin tutkinto opiskellaan 4 – 6 vuodessa. Tutkinnon suorittamiseksi opiskelija opiskelee jatkokoulutuksen opinnot, osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua sekä laatii väitöskirjan.

2.2.6 Opintojen arviointi ja arvostelu

Oppimisprosessia sekä opinto- ja johtamissuorituksia arvioidaan erilaisilla arviointitavoilla. Arviointi on samalla palautetta, jonka avulla voi oppia ja parantaa suoritustaan. Arviointi toteutetaan subjektiivisesta näkökulmasta.

Arvostelu tarkoittaa arvioinnin perusteella syntyvää opintosuoritusten arvon määrittelyä, jonka perusteella opiskelijalle tuotetaan numeraalinen ja/tai suullinen arvosana. Arvostelulla pyritään objektiiviseen näkemykseen tuloksesta.

Maanpuolustuskorkeakoulussa opintojen ja oppimisen arvioinnissa sekä arvostelussa noudatetaan rehtorin vahvistamaa asiakirjaa (HH407). Oppimisen arviointi ja arvostelu ovat opiskelijan osaamisen, asenteiden ja oppimisprosessin arviointia sekä tärkeä osa oppimisprosessia. Ne antavat perusteet aselaji- opintosuunta-, pää- ja sivuainevalinnoille sekä joukko-osastovalinnoille. Arvostelu antaa myös perusteet opinto-oikeuden jatkamiselle tai keskeyttämiselle.

Arviointi ja arvostelu perustuvat opiskelijan osaamiseen. Osaaminen muodostuu tiedoista, taidoista, työskentelytavoista ja asenteista. Osaaminen kuvataan puolustusvoimien osaamisluelessa, tutkintovaatimuksissa, opetus suunnitelmissa ja opintooppaissa tutkinnon yleisinä koulutustavoitteina sekä oppiaine- ja opintojaksokohtaisina osaamistavoitteina. Vastuunopettaja kuvaa opintojakson tavoitteet, arvostelu- ja arviointiperusteet sekä vaadittavat suoritukset opintojakson pedagogisessa käsikirjoituksessa.

Arvosteltavia pääoppiaineita ovat: sotataito (taktiikka ja operaatiotaito, strategia sekä sotahistoria), sotilaspedagogiikka, johtaminen ja sotateknikka. Lisäksi tutkintoihin kuuluu yleisiä sekä kieli- ja viestintäopintoja. Tutkinnoissa arvioidaan ja arvostellaan opintojaksoihin kuuluvia opintosuorituksia, jotka merkitään opintorekisteriin opintojaksoiksi. Opintosuoritukset arvostellaan joko sanallisesti läpäisyperiaatteella hyväksytty- hylätty tai numeerisesti. Arvioinnissa arvioidaan myös opiskelijoiden henkilökohtaiset ominaisuudet ja soveltuvuus eri tehtäviin.

Opiskelija voi hakea oikaisua opintosuorituksen arvosteluun tai vastaavaan opintoja koskevaan päätökseen opetusta antaneelta ainelaitokselta. Oikaisu pyynnöt on laadittava kirjallisesti ja toimitettava Maanpuolustuskorkeakoulun kirjaamoon 14 päivän kuluessa siitä, kun opiskelijalla on ollut tilaisuus saada arvioinnin tulokset. Oikaisu pyyntö osoitetaan Opintoasiainosastolle, joka toimittaa oikaisu pyynnön asianomaiselle ainelaitokselle.

2.2.7 Opintojen hyväksilukeminen

Aiemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen (AHOT) on käytäntöjen kokonaisuus, joka mahdollistaa toisessa oppilaitoksessa suoritettujen opintojen ja muussa kuin muodollisessa koulutuksessa omaksutun osaamisen hyödyntämisen opinnoissa.

Aiemmin hankittua osaamista voidaan perustella hyväksiluettavaksi Maanpuolustuskorkeakoulun opinnoissa kolmella alla esitetyllä tavalla:

1. muualla suoritetuilla opinnoilla
2. Maanpuolustuskorkeakoulussa suoritetuilla opinnoilla tai
3. muussa kuin muodollisessa koulutuksessa hankitulla osaamisella.

Aiemmin muualla suoritettujen opintojen hyväksilukemisen perusajatus on, että opiskelijalta ei vaadita MPKK:ssa uudelleen suorituksia, jotka hän on vastaavina suorituksina jo suorittanut muussa yliopistossa koti- tai ulkomailla. Tämä edellyttää sitä, että Maanpuolustuskorkeakoulun tutkinnon tavoitteet saavutetaan. Hyväksilukeminen tapahtuu kahdella eri tavalla. Tutkintoon kuuluvia pakollisia opetussuunnitelmassa määritettyjä opintoja **korvataan** muualla suoritetuilla vastaavilla opinnoilla tai tutkintoon **sisällytetään** muualla suoritettuja opintoja, esimerkiksi toiseen tutkintoon kiinnittämättä olevia tai ulkomaisessa yliopistossa suoritettuja opintoja. Opintojaksojen hyväksilukua arvioitaessa kriteereinä ovat opintosuoritusten laajuus, sisältö ja vaatimustaso. Korvaamisen ratkaisee asianomainen ainelaitos ja sisällyttämisen ratkaisee asianomainen tutkinto-osasto.

Aiemmin Maanpuolustuskorkeakoulussa suoritettut opinnot eivät automaattisesti siirry opiskelijan mukana uudelle vuosikurssille, kun opiskelija tulee jatkamaan opintojaan. Opintojen hyväksilukemista haetaan tässäkin tilanteessa erikseen.

Joissakin tapauksissa opiskelija voi hyväksilukea opintoja myös muussa kuin muodollisessa koulutuksessa hankitulla osaamisella, esimerkiksi työssäopimisella. Lähtökohtana ovat opintojaksojen ja opintokokonaisuuksien osaamistavoitteet. Opiskelijan hankkimaa osaamista verrataan hyväksiluettavaksi esitettyjen opintosuoritusten osaamistavoitteisiin.

Kaikki hyväksiluvut kannattaa hakea hyvissä ajoin opintojen alkuvaiheessa tai viimeistään ennen korvattavien opintojen alkamista. Erityistä määräaika hakemuksen jättämiselle ei kuitenkaan ole, vaan niitä käsitellään jatkuvasti. Hyväksilukua haetaan erillisellä lomakkeella, joka toimitetaan Opintoasiainosastolle tutkinnosta vastaavalle koulutussuunnittelijalle. Lomakkeen voi tulostaa Maanpuolustuskorkeakoulun nettisivuilta ja Torni-portaalista. Lomakkeesta löytyvät tarkemmat toimintaohjeet opintojen hyväksilukemisen eri vaiheista. Yksityiskohtaisempia tietoja aiemmin hankitun osaamisen hyväksilukemisesta saa MPKK:n AHOT-normista (HI466) ja Opintoasiainosaston koulutussuunnittelijoilta.

2.2.8 Tutkintotodistukset

Opiskelijalle annetaan tutkintotodistus, kun hän on suorittanut hyväksytysti kaikki tutkintoon sisältyvät opinnot. Todistukseen merkitään tutkinnon kokonaislaajuus sekä siihen sisältyvien oppiaineiden opintokokonaisuudet laajuuksineen ja arvosanoineen. Lisäksi todistukseen kirjataan opiskelijan opinnäytetyön arviointi.

Kaksiportaisessa tutkintojärjestelmässä kandidaatin- ja maisterintutkinnosta annetaan oma tutkintotodistuksensa. Opiskelijalle annetaan tutkinto- ja kurssitodistusten liitteinä opintosuoritusote sekä kansainväliseen käyttöön tarkoitettu englanninkielinen Diploma Supplement (poisluettuna EUK-opinnot). Sotilaille annetaan lisäksi sanallinen arvio johtajuuden kehittymisestä ja johtamiskäyttytymisestä. Opintosuoritusote sisältää tiedot sekä tutkintoon johtavista sotatieteellisistä että upseerin virkaan vaadittavista sotilasammattillisista opinnoista. Diploma Supplement sisältää tiedot Maanpuolustuskorkeakoulusta, tutkintotodistuksen opinnoista, opintosuorituksista ja niiden tasosta sekä asemasta koulutusjärjestelmässä. Tutkintotodistuksen lisäksi opiskelijoille annetaan todistus SK- ja SM-tutkinnon rinnalla suoritetuista sotilasammattillisista opinnoista. Jos tutkinnon opiskelu keskeytyy, opiskelijalle annetaan opintosuoritusote siihen asti suoritetuista opinnoista.

2.2.9 Palvelussitoumukset

Puolustusvoimat ja rajavartiolaitos kouluttavat itselleen tarvitsemansa sotilashenkilöstön. Eri tutkinnoissa ja kursseilla koulutetaan se määrä henkilöitä, jotka tarvitaan täyttämään lain määrittämät tehtävät. Maanpuolustuskorkeakouluun hyväksytytjen kadettien sekä puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen tai puolustusministeriön virassa olevien opiskelijoiden on annettava kirjallinen sitoumus siitä, että he palvelevat koulutustaan vastaavissa viroissa tietyn vähimmäisajan.

Sotatieteiden kandidaatilta vaadittava sitoumusaika on kolme vuotta tutkinnon suorittamisen jälkeen. Sotatieteiden maisterilta ja yleisesikuntaupseerin tutkinnon suorittaneen sitoumusaika on kaksi vuotta tutkinnon suorittamisen jälkeen. Tutkijapuheerina tai esipuheerina opiskelleen sotatieteiden tohtorin sitoumusaika on neljä vuotta. Lentäjäksi ja tähtystäjäksi koulutettavan on annettava kirjallinen sitoumus siitä, että hän palvelee puolustusvoimissa sotilasvirkaan koulutettavana oppilaana ja virassa yhteensä vähintään 13,5 vuotta.

Henkilön on korvattava opiskelustaan valtiolle aiheutuneet kustannukset, jos hän irtisanoutuu tai hänet irtisanotaan palvelussitoumusaikanaan muun syyn kuin sairauden vuoksi. Sotatieteiden tutkintoa opiskeleva siviili ja ulkomaalainen opiskelija eivät tee palvelussitoumusta.

2.2.10 Muut opinnot

JOO-opinnot

Maanpuolustuskorkeakoulu on mukana valtakunnallisessa joustavan opinto-oikeuden (JOO) sopimuksessa, jolla pyritään edistämään opiskelijoiden liikkuvuutta yliopistojen välillä. JOO-opinnot antavat perus- ja jatkotutkinto-opiskelijoille mahdollisuuden hyväksilukea tutkintoonsa opintoja muista suomalaisista yliopistoista. Joustavalla opinto-oikeudella on tarkoitus laajentaa yliopiston omaa opintotarjontaa sekä lisätä valinnanmahdollisuutta esimerkiksi yksittäisten opintojaksojen tai sivuainekokonaisuuksien osalta.

Maanpuolustuskorkeakoulun tutkinto-opiskelija voi suorittaa JOO-opintoina esimerkiksi tutkimustyötä tukevia opintoja, kielikursseja tai pääaineen vapaavalintaisia opintoja. Maanpuolustuskorkeakoulu on mukana sähköisessä JOOPAS-hakujärjestelmässä. Siinä opintoihin hakeudutaan sähköisellä hakulomakkeella JOOPAS-palvelun kautta. JOO- opiskelu on opiskelijalle maksutonta, sillä kotiyliopisto maksaa opinnot.

Lisätietoa joustavan opinto-oikeuden hakumenettelyistä ja kansainvälisestä opintotarjonnasta saat internetistä osoitteesta www.joopas.fi, Maanpuolustuskorkeakoulun Opintoasiainosastolta ja Torni-portaalista sekä Maanpuolustuskorkeakoulun kotisivulta.

Erilliset opinnot

Maanpuolustuskorkeakoulussa on mahdollista suorittaa myös erillisiä opintoja. Erillisten opintojen opiskelu tarkoittaa yksittäisten opintojaksojen tai opintokokonaisuuksien suorittamista ilman tutkinto-oikeutta. Oikeus opiskella erillisiä opintoja myönnetään ensisijaisesti opintokokonaisuuteen. Yksittäisiin opintojaksoihin oikeus myönnetään vain poikkeustapauksissa ja perustelluista syistä. Opinto-oikeuksien myöntämisessä käytetään tarveharkintaa, ja myöntämisen edellytyksenä on ainelaitoksen mahdollisuus ottaa ylimääräisiä opiskelijoita. Erilliset opinnot ovat maksullisia. Hakiessaan opinto-oikeutta opiskelija sitoutuu maksamaan MPKK:n opinnoille määrittämän hinnan. Opintomaksu suoritetaan ennen opintojen alkamista. Jos puolustusvoimat tai rajavartiolaitos hakevat opintoja, ne ovat maksuttomia. Erillisiin opintoihin hakeudutaan lähettämällä vapaamuotoinen hakemus Maanpuolustuskorkeakoulun Opintoasiainosastolle, jossa haettavat opintojaksot on yksilöity ja niiden tarpeellisuus perusteltu. Haku erillisiin opintoihin on jatkuva. Hakemus toimitetaan OAO:lle kaksi kuukautta ennen opintojen alkua. Asianomaisen ainelaitoksen johtaja myöntää opinto-oikeuden.

Takapenkkiäiset

Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen palkattu henkilöstö voi osallistua yksittäiseen opetustapahtumaan. Asianomainen ainelaitos myöntää osallistumisoikeuden. Osallistuminen perustuu opetuksen avoimuuteen ja henkilön kiinnostukseen aiheesta. Takapenkkiäisyys ei oikeuta opiskelemaan opintojaksoa tai -kokonaisuutta eikä osallistumisesta anneta todistusta eikä merkintää opintosuoritusrekisteriin.

2.2.11 Opetus- ja tutkintokieli

Maanpuolustuskorkeakoulun opetus- ja tutkintokieli on suomi. Opiskelijalla on oikeus käyttää kokeissa ja kuulusteluissa joko suomen tai ruotsin kieltä. Opinnäyte tai muu kirjallinen työ voidaan laatia joko suomen tai ruotsin kielellä. Maanpuolustuskorkeakoulu voi päättää, että opetusta voidaan antaa ja opinnäyte voidaan laatia myös muulla kielellä. Kypsyysnäyte kirjoitetaan opiskelijan koulusivistyskielellä.

2.3 Opiskelua tukevat palvelut sekä tietojärjestelmät

Seuraavissa alaluvuissa käsitellään opiskelua tukevia palveluita, opinto-ohjausta, opin-
tosuoritusrekisterin käyttöä ja opintojen etenemisen seurantaa. Lisäksi esitellään lyhyesti tietojärjestelmiä, joiden kanssa opiskelija on päivittäin tekemisissä; verkko-oppimisympäristö PVMOODLE sekä kirjasto- ja tietopalvelut.

2.3.1 Opintojen ohjaus

Opintojen ohjaus ohjaa opiskelijoita henkilökohtaisissa asioissa, opiskelussa, jatko-opintoja koskevissa kysymyksissä ja ohjaa opiskelijat työelämään. Opintojen ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijan itseohjautuvuutta ja ohjata hänet saavuttamaan opinnoille asetetut tavoitteet. Opintojen ohjaaminen Maanpuolustuskorkeakoulussa jaetaan kolmeen osaan, jotka ovat: tiedotus ja neuvonta, ohjaus / ohjaaminen sekä sotilasesimiesten toteuttama, Maanpuolustuskorkeakoulun sotilaalliseen järjestykseen perustuva ohjaus ja esimiestyö. Viimeksi mainittuun kuuluu myös upseerikasvatus.

Maanpuolustuskorkeakoulu pyrkii tarjoamaan laadukkaan opetus- ja oppimisympäristön sekä opiskelijoille riittävää tukea opintojen etenemiselle. Tiedotus ja neuvonta tarkoittavat esimerkiksi opinto-oppaista, verkkosivuilta ja työtiloista löytyviä opiskelua koskevia ajantasaisia tietoja tai vastaamista opiskelijoiden kysymyksiin. Ohjaus / ohjaaminen tarkoittaa edellisten lisäksi syvällisempää, henkilökohtaisempaa ja pitkäjänteisempää opiskelun suunnittelun ja toteuttamisen tukemista sekä henkilökohtaisten asioiden ohjausta. Sotilasesimiesten ohjauksella pyritään sisäistämään sotilaallisen järjestyksen merkitys sekä tavoitteet ja antamaan malli tulevasta työskentelystä upseerina. Sotilasesimiesten ohjaus ja esimiestyö liittyvät läheisesti myös sotilasesimiesten johtamistoimintaan.

Opintojen ohjauksen painopiste on ennaltaehkäisyssä ja itseohjautuvuudessa. Opiskelijalla on ensisijainen vastuu omista opinnoistaan, osaamisen kehittämisestä, opintojen yksityiskohtaisen toteutussuunnitelman (HOPS) luomisesta ja päivittämisestä. Opiskelijan tulee tunnistaa oppimista vaikeuttavat tai haittaavat tekijät sekä kehittää itseään ja omaa työskentelyään parempaan suuntaan yhteistyössä ohjaavan henkilökunnan kanssa. Opintojen etenemistä seuraavat myös kurssinjohtajat ja opettajat, koulutussuunnittelijat ja kurssisihteerit.

Tutkinto-osaston johtaja vastaa tutkintojen suunnittelu- ja hallinnointiosaprosessin toteuttamisesta, tutkintojärjestelmän kehittämisestä ja tutkintojen opetussuunni-

telmatyöstä yhteistoiminnassa ainelaitosten, puolustushaara-, aselaji- ja toimialakoulujen sekä Raja- ja merivartiokoulun kanssa. Tutkinto-osaston johtaja toimii yksikkönsä hallinnollisena johtajana ja kaikkien sotilaiden suoranaisten sotilaallisten esimiehenä. Tutkinto-osaston johtaja johtaa tutkintojen suunnittelun ja toteutuksen. Kurssinjohtaja johtaa kurssiaan ja vastaa tutkinnosta, kurssin opintojen ohjauksesta sekä upseerikasvatuksesta yhteistyössä muun henkilökunnan kanssa.

Koulutussuunnittelija ohjaa ja neuvoo tutkintojen rakentamiseen, suoritustapoihin ja suunnitteluun liittyvissä asioissa sekä opiskelutaitojen kehittämisessä. Kurssisihteeri neuvoo erilaisissa käytännön asioissa, kuten opintorekisteriin liittyvissä asioissa sekä opiskelu- ja tutkintotodistuksista. Ainelaitosten ja PAT-koulujen opettajat antavat oppiaineen sisällöllistä ohjausta. Opintojaksojen vastuopettajilta saa lisätietoja yksittäisiin opintojaksoihin liittyvissä asioissa. PAT-koulujen kurssin- tai linjanjohtajat ohjaavat ja neuvovat erityisesti sotilasammattilisiin opintoihin ja ammatilliseen ohjaukseen liittyvissä asioissa.

Jos opintojen etenemisessä ilmenee haasteita, on tärkeää, ettei tilanteeseen jää yksin. Tällöin on otettava yhteyttä ensisijaisesti kurssinjohtajaan ja tutkintotasosta vastaavaan koulutussuunnittelijaan, sovittava tapaaminen ja mentävä keskustelemaan yksin tai opiskelukaverin kanssa.

2.3.2 Opintosuoritusrekisteri

Maanpuolustuskorkeakoulun tutkinnoissa on käytössä WinhaPro-opintosuoritusrekisteri. Perustutkinnon opiskelijoiden käytössä on oma käyttöliittymä, WinhaWille. Sen kautta opiskelijat voivat tarkistaa opintojaksoiltaan saamansa arvioinnit ja seurata opintojensa edistymistä. Käyttäminen edellyttää henkilökohtaista käyttäjätunnusta ja salasanaa, jotka opiskelijat saavat Opintoasiainosaston kurssisihteereiltä. WinhaWilleä pääsee käyttämään vain Puolustusvoimien intranetin kautta (Torni-portaalista löytyvä linkki). Opintoasiainosasto vastaa opintosuoritusrekisterin ylläpitämisestä ja perehdyttää perustutkinto-opiskelijat WinhaWillen käyttöön opintojen alkuvaiheessa.

2.3.3 Opintojen etenemisen seuranta

Opiskelijan soveltuvuusharkinta on kolmiportainen opiskelijan oikeusturvan takaamiseksi. Soveltuvuusharkinta sisältää valvontaan asettamisen, kirjallisen kehotuksen ja opinto-oikeuden menettämisen.

Opiskelija voidaan asettaa valvontaan heikon opintomenestyksen tai sopimattoman käyttäytymisen johdosta. Kurssinjohtaja tekee päätöksen valvontaan asettamisesta. Opiskelijan valvontaan asettamista harkitaan aina hänen saadessaan toisen hylätyn arvosanan samasta opintosuorituksesta.

Kurssinjohtaja päättää opiskelijan vapauttamisen valvonnasta, jos valvontaan johdaneet velvoitteet ovat määräaikaan mennessä suoritettut. Jos näin ei tapahdu, asia käsitellään opettajaneuvostossa. Opettajaneuvosto voi kurssinjohtajan esityksestä antaa opiskelijalle kirjallisen kehotuksen opintojen tehostamiseksi.

Jos opiskelija ei saavuta opinnoissaan määräaikaan mennessä kehotuksen edellyttämää hyväksyttyä tasoa, voidaan hänen opintonsa esittää keskeytettäväksi enintään yhden (1) vuoden määräajaksi tai opiskelija voidaan määrätä menettämään opinto-oikeutensa. Opinnot voidaan esittää tarvittaessa keskeytettäväksi myös ilman aiemmin annettua valvontaan asettamista tai kehotusta.

Opiskelija voi menettää opinto-oikeutensa Maanpuolustuskorkeakoulussa heikon opintomenestyksen, opintoihin liittyvien tehtävien laiminlyönnin, henkilökohtaisen opintosuunnitelman toteutumattomuuden tai sopimattoman käyttäytymisen johdosta. Opinto-oikeuden menettämisestä on säädetty Maanpuolustuskorkeakoulusta annetussa laissa.

2.3.4 Verkko-oppimisympäristö PVMOODLE

Maanpuolustuskorkeakoulussa on käytössä verkko-oppimisympäristö PVMOODLE. Siihen kirjaututaan opintojen alussa osoitteessa www.pvmoodle.fi. Kirjautuminen on mahdollista MPKK:n omille opiskelijoille suoraan [www.pvmoodle](http://www.pvmoodle.fi) sivuston kautta mil.fi tai raja.fi sähköpostitunnuksilla. Muut käyttäjät rekisteröityvät PVMOODLE:n käyttäjiksi kansalaisen asiointitilin kautta. Tili perustetaan käyttäjän toimesta osoitteessa www.suomi.fi. Salasanan jokainen käyttäjä määrittää itse. Verkko-oppimisympäristö sisältää jokaisen opiskelijan kotityötilan, jota kurssinjohtaja hallinnoi. Kotityötilan kautta opiskelija pääsee kaikkien ainelaitosten opintoihin joko suoraan tai kirjautumisavaimella.

2.3.5 Kirjasto ja tietopalvelut

Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto tuottaa Maanpuolustuskorkeakoulun keskitetyt kirjasto- ja tietopalvelut tarjoamalla asiakkaidensa käyttöön sotatieteellisen alan keskeiset tietoaaineistot sekä järjestämällä neuvontaa ja opetusta niiden käyttöön. Maanpuolustuskorkeakoulun kirjasto on julkinen yliopistokirjasto, joka toimii myös puolustusvoimien keskuskirjastona. Kirjasto koostuu neljästä toimintayksiköstä, jotka ovat pääkirjasto, kurssikirjasto, Täydennyskoulutus- ja kehittämisskeskuksen kirjasto sekä kirjavarasto. Kruunuhaassa sijaitseva Maanpuolustuskorkeakoulun pääkirjasto palvelee myös siviiliasiakkaita. Santahaminassa sijaitseva kurssikirjasto sekä Tuusulassa sijaitseva Täydennyskoulutus- ja kehittämisskeskuksen kirjasto palvelevat MPKK:n opiskelijoita sekä puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen henkilökuntaa.

Maanpuolustuskorkeakoulun julkaisuarkisto löytyy osoitteesta www.doria.fi. Kirjaston aineistoa voi etsiä Taisto-tietokannasta (<http://taisto.linneanet.fi>). Taiston kautta on mahdollista myös seurata ja uusia omia lainoja sekä tehdä varauksia ja tilauksia kirjoihin.

Lisätietoja kirjastosta ja sen palveluista www.maanpuolustuskorkeakoulu.fi/kirjasto.

2.4. Turvallisuus

Puolustusvoimien turvallisuustoiminnan päämääränä on toiminnan, henkilöstön, tietojen, materiaalin, ympäristön ja maineen turvaaminen. Turvallisuustoiminnan toteuttamisen painopiste on ennaltaehkäisevässä toiminnassa. Ennaltaehkäisevällä toiminnalla pystytään havaitsemaan, tunnistamaan ja torjumaan

puolustusvoimia vastaan suunnatut lainvastaiset toimet sekä pienentämään onnettomuuksien, vahinkojen ja tapaturmien todennäköisyyttä ja seurauksia.

Turvallisuustoiminta asettaa rajoituksia sotilaskohteissa liikkumiseen. Puolustusvoimien alueille ja yksittäisille kohteille on määritetty turvallisuusvyöhykkeet tilan käyttötarkoituksen perusteella. Turvallisuusvyöhyke antaa perusteet tilan turvallisuusjärjestelyille ja henkilöstön pääsyoikeuksille. Sotilaskohteeseen pääsyn yleisenä edellytyksenä on, että vierailu liittyy virka-, työ-, tai palvelustehtävään, opiskeluun MPKK:lla, puolustusvoimien toimeksiantoon tai muuhun puolustusvoimien kannalta asialliseen perusteeseen. Tällaisia ovat esimerkiksi vierailukutsu, asuminen alueella tai henkilön välttämätön tapaaminen.

Tilaturvallisuudella tarkoitetaan kaikkia niitä järjestelyjä, joilla varmistetaan tilan pysyminen ainoastaan tilaan oikeutettujen hallinnassa ja käytössä. Tilaturvallisuus kattaa rakenteellisen turvallisuuden ja kulunvalvonnan lisäksi myös turvallisuushenkilöstön suorittaman valvonnan. Tietoa Santahaminan kampuksella käytettävissä olevista tiloista ja niiden varustuksesta sekä tilavarausten tekemisestä löytyy Torni-portaalista. Koska Santahamina on sotilaskohde, alueella liikkujan pitää aina varautua osoittamaan henkilöllisyytensä ja oikeudet liikkua kyseisellä alueella ja tiloissa.

Santahaminaan tulevista vieraista tehdään etukäteen vierasilmoitus komendantin toimistoon joko lähettämällä viesti puolustusvoimien asianhallintajärjestelmällä osoitteeseen "KAART JR komendantintoimisto" tai sähköpostitse osoitteeseen komendantintoimisto.kaartjr@mil.fi. Ulkomaalaisille vieraille on aina annettava erillinen ulkomaalaisvierailulupa. Tulosyksikön yhteyshenkilö tai ulkomaalaisen vieraan isäntä anoo lupaa 14 vrk ennen vierailua puolustusvoimien asianhallintajärjestelmässä. Anomuksen täyttöohjeet saa MPKK:n turvallisuusosalta.

Alla on muutamia turvallisuuteen liittyviä ohjeita ja hyviä käytäntöjä.

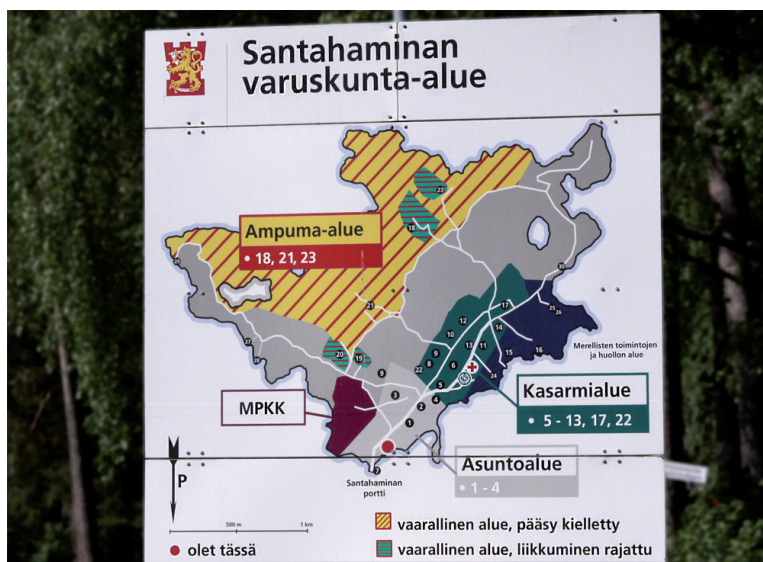
Noudata aina vartiomiehen tai vartiotehtävissä olevan henkilön käskyjä ja ohjeita.

Liiku Santahaminassa vai sallituilla alueilla. Älä mene ampumaradoille tai niiden läheisyyteen muuten kuin osana ampuvaa joukkoa tai ampumaluvan saaneena. Älä koskaan liiku taisteluampuma-alueella muuten kuin osana ampuvaa joukkoa, äläkä ylitä punakeltaisia vaara-alueen varoituspöumeja. Noudata muutenkin maastossa olevia pysyviä ja tilapäisiä varoituskylttejä sekä pöumeja.

Ole tarkkana myös maastossa liikkuessasi. Sotilaat harjoittelevat käytännössä joka paikassa Santahaminassa. Älä hakeudu harjoittelevan joukon läheisyyteen. Joukko voi käyttää harjoitusampumatarvikkeita, räjähdysaineita, savuja ja kyynelkaasua.

Santahaminan tiestöllä ja maastossa liikkuu sotilasajoneuvoja, jopa suuria miehistönkuljetusvaunuja. Vaunuista on vain rajalliset tähistysmahdollisuudet. Santahaminassa on myös autokoulu ja osa ajoneuvojen kuljettajista vasta harjoittelee tehtävänsä. Ole varovainen myös tiestöllä liikkuessasi.

Harjoittelevat joukot ilmoittavat vaaraa aiheuttavista toiminnoistaan saaren ilmoitustauluilla. Pidä itsesi tietoisena saaren tapahtumista ja muista, että kaikkia tavanomaisia koulutustapahtumia ei ilmoiteta.

3 Maanpuolustuskorkeakoulussa opiskeltavat tutkinnot

Luvussa kolme esitellään ensin sotatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkinnot sekä niiden tutkintovaatimukset. Sen jälkeen esitellään vastaavasti sotatieteelliset jatkotutkinnot. Tutkintovaatimukset määrittelevät tutkinnon rakenteen, tutkinnon tavoitteet ja oppiaineiden tavoitteet opintokokonaisuuksittain.

3.1 Sotatieteelliset perustutkinnot ja tutkintovaatimukset

Maanpuolustuskorkeakoulu on osa eurooppalaista, suomalaista sekä puolustusvoimien sisäistä koulutusjärjestelmää. Sotatieteiden kandidaatin ja maisterin tutkinto pohjautuvat oppiainepohjaiseen tutkintorakenteeseen. Siksi opinnoissa korostuu pääaineen merkitys suhteessa muihin oppiaineisiin. Opinnoille on myös ominaista teorian vahva yhdistyminen käytännön opetukseen vaihtelevissa ympäristöissä.

Sotatieteellisiä perustutkintoja ovat 180 opintopisteen laajuiset sotatieteiden kandidaatin (SK) ja 120 opintopisteen laajuiset sotatieteiden maisterin (SM) tutkinnot. Tutkintojen rinnalla suoritetaan sotilasammattillisia opintoja, jotka täydentävät tutkintoon johtavaa koulutusta ja ovat edellytyksenä upseerin virkaan.

Ensin suoritetaan kolmessa vuodessa alempi korkeakoulututkinto, kandidaatin tutkinto. Kandidaatin sekä maisterin tutkintojen välissä on noin neljän vuoden mittainen työelämäjakso. Työelämäjakson jälkeen suoritetaan kahdessa vuodessa ylempi korkeakoulututkinto, sotatieteiden maisterin tutkinto. Tästä poikkeuksena ovat ohjaajaksi (lentäjät) opiskelevat sotatieteiden maisteriopiskelijat, jotka aloittavat kuuden (6) vuoden maisteriopinnot suoraan kandidaattitutkinnon jälkeen.

3.1.1 Sotatieteellisten perustutkintojen

rinnalla suoritettavat sotilasammattilliset opinnot

Perustutkintoihin johtavien opintojen rinnalla opiskellaan sotilasammattillisia opintoja, jotka kuuluvat osaksi upseerin virkaan vaadittavien opintojen kokonaisuutta. Sotilasammattillisten opintojen yleisenä tavoitteena on antaa opiskelijoille upseerin virkatehtävissä tarvittava ammatillinen pätevyys ja osaaminen. SK- ja SM-tutkintojen sotilasammattillisten opintojen yhteiset tavoitteet on laadittu normaali- ja poikkeusoloja varten.

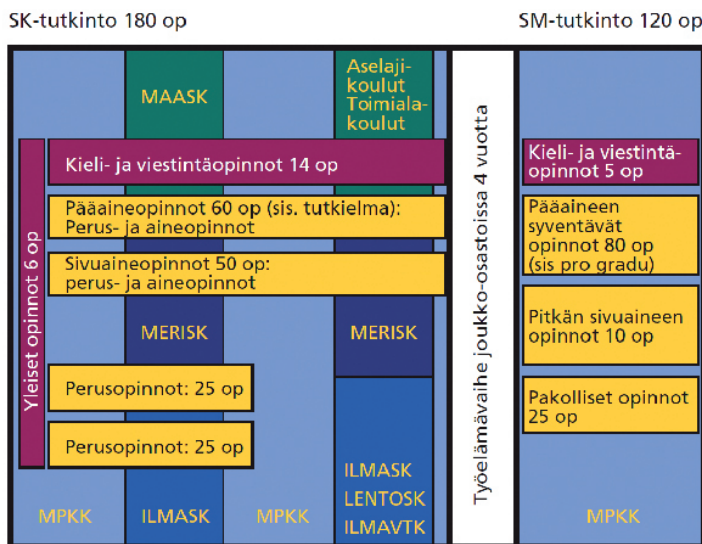
SK-tutkinnon ja sen rinnalla suoritettavien sotilasammattillisten opintojen yhteiset tavoitteet konkretisoituvat valmiuksina toimia poikkeusolojen joukkojen perusyksikön päällikkötehtävissä tai erikoisjoukon johtajan tehtävissä, normaaliolojen perusyksikön kouluttaja- ja asiantuntijatehtävissä tai erikoisjoukon johtajan tehtävissä sekä perusyksikköpäällystön kansainvälisissä tehtävissä.

SM-tutkinnon ja sen rinnalla suoritettavien sotilasammattillisten opintojen yhteisinä tavoitteina on luoda valmiuksia toimia poikkeusolojen joukkojen joukkoyksikkö-päällystötehtävissä ja normaaliolojen perusyksikön päällikkötehtävissä sekä perusyksikköpäällystön kansainvälisissä tehtävissä.

Sotilasammattilliset opinnot koostuvat yleissotilaallisesta koulutuksesta, upseerin tarvitsemasta ammatillisesta ja palvelusturvallisuuteen liittyvästä osaamisesta, työssä tarvittavista oikeuksista ja pätevyyksistä sekä toimintakyvyn ylläpitämisestä omassa aselajissa ja toimialalla. Sotatieteiden kandidaattiopintojen aikana sotilasammattillisiin opintoihin on käytettävissä noin kuusi kuukautta ja maisteriopintojen aikana noin kaksi kuukautta.

Sotatieteelliset perustutkinnot

3.1.2 SK-tutkinnon tavoitteet ja rakenne

Sotatieteiden kandidaatin tutkinnon tavoitteena on antaa opiskelijoille tutkintoon kuuluvien pää- ja sivuaineiden perusteiden tuntemus, edellytykset tieteenalan kehityksen seuraamiseen, valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin, edellytykset ylempään korkeakoulututkintoon ja itsensä jatkuvaan kehittämiseen, edellytykset soveltaa hankkimaansa tietoa ja osaamista työelämässä sekä riittävä viestintä- ja kielitaito.

Sotatieteiden kandidaatin tutkinto sisältää seuraavat pakolliset kokonaisuudet:

- pääaineen perus- ja aineopinnot 60 op, joihin sisältyy kandidaatintutkielma seminaareineen
- pitkän sivuaineen perusopinnot ja aineopintoja vähintään 50 op
- kahden oppiaineen perusopinnot 25 op + 25 op
- kieli- ja viestintäopinnot: äidinkielen, toisen kotimaisen kielen ja vieraan kielen opinnot 14 op ja
- yleiset opinnot 6 op.

Yllä esitetyt SK-tutkintovaatimukset ovat samat kaikissa pääaineissa, kaikilla linjoilla ja opintosuunnilla. Poikkeuksena perusrakenteesta on ilmasotalinjan lentoteknillinen opintosuunta, jonka opiskelijat opiskelevat kandidaattivaiheessa sotatekniikan pääaineopintoja 70 opintopistettä ja sotataidon sivuaineopintoja 40 opintopistettä. Tutkintoon sisältyvät opinnot ja opintopolut on määritelty tarkemmin opetussuunnitelmassa (OPS). Yksityiskohdat löytyvät opinto-oppaan erillisestä, sotatieteiden kandidaatin tutkintoon laaditusta osasta.

3.1.3 SM-tutkinnon tavoitteet ja rakenne

Upseerin virkaan johtavan sotatieteiden maisterin tutkinnon opintojen edellytyksenä on aiemmin suoritettu sotatieteiden kandidaatin tutkinto. Maisterin tutkintoon johtavan opetuksen tavoitteena on antaa opiskelijalle hyvä pääaineen tuntemus ja sivuaineen perusteiden tuntemus, valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen, valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä, valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen sekä hyvä viestintä- ja kielitaito.

Upseerin virkaan johtava sotatieteiden maisterin tutkinto sisältää seuraavat pakolliset opintokokonaisuudet:

- pääaineen syventävät opinnot (sisältää pro gradu -tutkielman) 80 op
- kaikille yhteiset ja pakolliset opinnot 25 op
- pitkän sivuaineen harjoitustyö 10 op
- kieli- ja viestintäopinnot: äidinkielen ja vieraan kielen opinnot sekä kypsyysnäyte 5 op

Siviiliopiskelijoille suunnattu sotatieteiden maisterin tutkinto sisältää seuraavat pakolliset opintokokonaisuudet:

- pääaineen syventävät opinnot (sisältää pro gradu -tutkielman) 80 op
- sivuaineopinnot 25 op
- asiantuntijuutta syventävä harjoittelu 10 op
- kieli- ja viestintäopinnot: äidinkielen ja vieraan kielen opinnot sekä kypsyysnäyte 5 op.

Upseerit (SK) 120 op + sotilasammattilliset opinnot	Siviiliopiskelijat (AKK) 120 op
Kieli- ja viestintäopinnot 5 op	Kieli- ja viestintäopinnot 5 op
Pääaineen syventävät opinnot 80 op (sis. pro gradu -tutkielma)	Pääaineen syventävät opinnot 80 op (sis. pro gradu -tutkielma)
Sivuaineopinnot 10 op: harjoitustyö	Sivuaineopinnot 25 op
Kaikille pakolliset yhteiset opinnot 25 op	
Sotilasammattilliset opinnot ; Maa-, Meri- ja Ilmavoimat, RVL	Asiantuntijuutta syventävä harjoittelu 10 op

Sotatieteiden maisterin tutkintojen rakenne

Tutkintoon sisältyvät opinnot ja opintopolut on määritelty tarkemmin opetussuunnitelmassa (OPS). Yksityiskohdat löytyvät opinto-oppaan erillisestä, sotatieteiden maisterin tutkintoon laaditusta osasta.

3.2 Sotatieteelliset jatkotutkinnot ja tutkintovaatimukset

Sotatieteellisiä jatkotutkintoja ovat yleisesikuntaupseerin tutkinto (YET) ja sotatieteiden tohtorin (ST) tutkinto. Seuraavaksi käsitellään yleisesikuntaupseerin ja sotatieteiden tohtorin tutkintojen tutkintovaatimukset. Esiupseerikurssi käsitellään osana yleisesikuntaupseerin tutkintoa.

3.2.1 Yleisesikuntaupseerin tutkinnon tavoitteet ja rakenne

Yleisesikuntaupseerin tutkinnon laajuus on vähintään 140 opintopistettä, ja opinnot kestävät noin kaksi vuotta. Kurssin toimeenpanosta käsketään puolustusvoimien toimintasuunnitelmassa. Tutkinnossa opiskellaan sekä yhteisiä, että linjoittain eriytyviä opintoja. Tutkinto jakaantuu neljään linjaan; maa-, meri- ja ilmasotalinja sekä rajavar-tiolinja. Opinnot ovat kaikille pakollisia.

Yleisesikuntaupseerin tutkinnon opintojen painopiste on sotataidossa, jota on yli puolet kaikista opinnoista. Vastaavasti sotataidon sisällä operaatiotaidon ja taktiikan osuus on noin 75 % opinnoista. Muita opiskeltavia aineita ovat johtaminen, sotilaspedagogiikka ja sotatekniikka. Lisäksi opiskellaan kieliopintoja sekä tutkimusopintoja ja laaditaan opinnäytetyö. Opinnäytetyö laaditaan sekä esiupseerikurssilla että yleisesikuntaupseerikurssilla.

3.2.2 Esiupseerikurssi

Esiupseerikurssi muodostaa yleisesikuntaupseerin tutkinnon ensimmäisen opintokokonaisuuden. Sen laajuus on vähintään 60 opintopistettä. Esiupseerikurssin tavoitteena on, että kurssin suorittaneella upseerilla on valmiudet toimia puolustushaaransa ja aselajinsa sodan, muiden kriisien ja rauhan ajan esiupseerien tehtävissä. Näitä ovat esimerkiksi esikuntien sekä sotilaslaitosten toimialojen suunnittelu-, kehittämis- ja johtotehtävät. Kurssin opiskelijat saavat puolustushaara- ja aselajipainotteisen koulutuksen. Rajavartiolaitoksen opiskelijat saavat yhteisen koulutuksen lisäksi oman alansa eriytyvää koulutusta.

Kurssin suoritettuaan opiskelija osaa sodan ajan tehtävien edellyttämät sotataidon, sotatekniikan, esikuntatyöskentelyn sekä johtamisen perusteet. Opiskelija on myös hankkinut toiminnan ja talouden suunnittelun, henkilöstövoimavarojen suunnittelun, varusmies- sekä reserviläiskoulutuksen suunnittelun tiedot. Hänellä on valmiudet osallistua kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin ja kansainväliseen yhteistyöhön. Esiupseerikurssin aikana kehitetään opiskelijan kykyä kehittyä johtajana omassa työyhteisössään ja ymmärtää esiupseeriuden vaatimukset sekä arvojen merkitys. Opiskelija osaa soveltaa tehtävien hoidossa tarpeen mukaan tieteellisen tutkimuksen menetelmiä.

EUK on upseerin ylemmälle tehtävätasolle vaadittavaa täydennyskoulutusta niiden osalta, jotka eivät jatka opintojaan yleisesikuntaupseerikursseilla.

3.2.3 Yleisesikuntaupseerikurssi

Yleisesikuntaupseerikurssi muodostaa yleisesikuntaupseerin tutkinnon opintojen toisen opintokokonaisuuden. Sen laajuus on vähintään 80 opintopistettä. Yleisesikuntaupseerikurssin opiskelijat valitaan esiupseerikurssin opintomenestyksen ja soveltuvuuden perusteella. Osa opiskelijoista valitaan lisävalintamenettelyn kautta. Pääosa yleisesikuntaupseerin tutkinnon opinnoista on kaikille yhteisiä. Osa opinnoista eriytyy puolustushaarojen ja rajavartiolaitoksen tarpeiden mukaan. Opintojen aikana kehitetään tutkijavalmiuksia oppiaine- ja tieteenalakohtaisesti. Rajavartiolaitoksen opiskelijat suorittavat rajaturvallisuusalan eriytyviä opintoja Raja- ja merivartiokoulussa.

Yleisesikuntaupseerikurssin tavoitteena on, että kurssin suorittanut upseeri on syventänyt ja laajentanut tietoja turvallisuusympäristöstä, kokonaisuomaanpuolustuksesta, sotilasstrategiasta ja puolustusvoimien strategisesta johtamisesta. Opiskelijalla on valmiudet toimia sodan, muiden kriisien ja rauhan aikana oman puolustushaaransa esikuntien sekä yhtymien vaativissa suunnittelu-, kehittämis- ja johtotehtävissä. Hän on hankkinut valmiuksia toimia oman alansa vaativissa suunnittelu-, kehittämis- ja johtotehtävissä eritasoisissa esikunnissa. Pääesikunnan johtamat yhteisoperaatiot mukaan lukien, osaa käsitellä ja kehittää sotilaallista maanpuolustusta osana kokonaisuomaanpuolustusta ja -turvallisuutta, on syventänyt ja laajentanut valmiutta toimia kansainvälisten esikuntien suunnittelu- ja johtotehtävissä sekä täydennyskoulutuksen kautta kriisinhallintaoperaatioihin osallistuvien joukkojen johtotehtävissä. Lisäksi hän

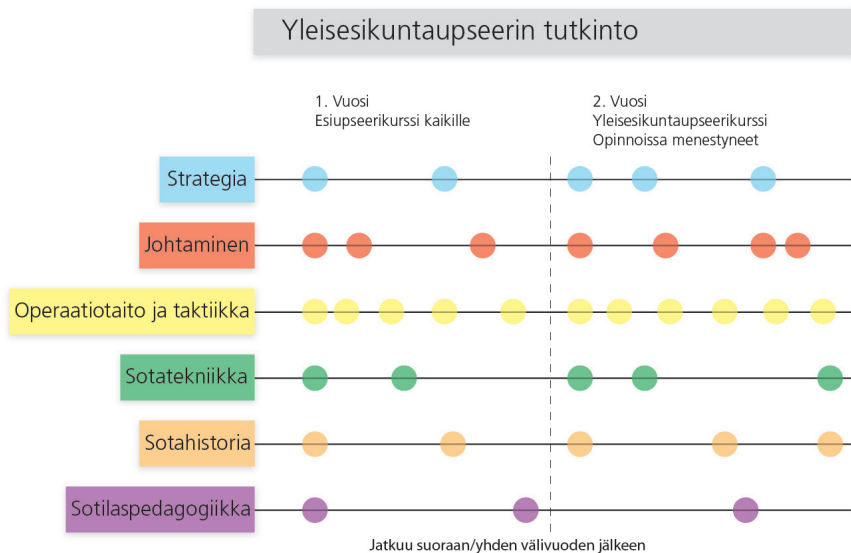
on hankkinut lisävalmiuksia harjaantua kokemuksen ja täydennyskoulutuksen kautta komentajaksi sekä muihin ylempiin kotimaisiin ja ulkomaisiin johtotehtäviin ja on sisäistänyt yleisesikuntaupseeriuden myötä tulevat velvoitteet.

Yleisesikuntaupseerikurssin aikana syvennetään opiskelijan kykyä kehittyä johtajana ja kehittää omaa työyhteisöään. Tavoitteena on, että upseeri ymmärtää yleisesikuntaupseeriuden vaatimukset sekä arvojen merkityksen ja kykenee käyttämään niitä johtamiskulttuurin kehittämiseen sekä osaamisen johtamiseen. Yleisesikuntaupseerin tutkinnon suorittaminen antaa oikeuden yleisesikuntaupseerin arvoon.

Pääosa yleisesikuntaupseerikurssin opinnoista on yhteisiä opintoja. Lisäksi annetaan puolustushaarojen, aselajien, rajavartiolaitoksen ja eri toimialojen tarpeiden mukaista eriytyvää opetusta ja kehitetään tutkijavalmiuksia oppiaine-/tieteenalakohdaisesti sekä laaditaan diplomityö.

Osa yleisesikuntaupseerin tutkinnosta voidaan opiskella ulkomailla. Ulkomaisia opintoja täydennetään kansallisilla opinnoilla siten, että koti- ja ulkomaiset opinnot yhdessä muodostavat yleisesikuntaupseerin tutkinnon. Opiskelijan on saavutettava yleisesikuntaupseerikurssin opinto-oikeus myös ulkomailla tapahtuvia opintoja varten. Ulkomaisten opiskelijoiden on mahdollista opiskella esiupeeri- ja yleisesikuntaupseerikurssilla. He opiskelevat pääsääntöisesti suomaisen tutkinto- ja kurssivaatimusten mukaisesti. Opintoja ja arvostelua voidaan kuitenkin soveltaa tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tutkintoon sisältyvät opinnot ja opintopolut on määritelty tarkemmin opetus-suunnitelmassa (OPS). Yksityiskohdat löytyvät opinto-oppaan erillisestä, yleisesikuntaupseerin tutkintoon laaditusta osasta.

3.2.4 Sotatieteiden tohtorin tutkinnon tavoitteet ja rakenne

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon opinnot järjestetään Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimusjohtajan johtamassa jatkokoulutusohjelmassa. Maanpuolustuskorkeakoulun ainelaitokset vastaavat sotatieteiden tohtorikoulutusohjelmien suunnittelusta ja toteutuksesta.

Tieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen puolustushallinnolliseen sekä yhteiskunnalliseen merkitykseen, saa valmiudet soveltaa tutkimusalaansa piirissä itsenäisesti ja kriittisesti tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luo uutta tieteellistä tietoa. Tutkimuksen myötä opiskelija perehtyy hyvin oman tieteenalansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin sekä saavuttaa sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

Tohtorin tutkintoon kuuluvien opintojen laajuus on 70 opintopistettä sekä julkisesti puolustettava väitöskirja. Yleisesikuntaupseerin tutkinnosta voidaan hyväksilukea enintään 25 opintopistettä osaksi tohtorintutkinnon opintoja. Opiskelija voidaan velvoittaa opiskelemaan tutkintoon kuulumattomia räydyntäviä opintoja. Tutkinnon voi suorittaa päätoimisesti opiskellen neljässä vuodessa.

Opinnot muodostuvat pää- ja sivuaineesta, valinnaisista opinnoista ja pakollisista metodiopinnoista seuraavasti:

- Pääaineopinnot: 30–60 op
- Sivuaaineopinnot: 0–25 op
- esimerkiksi muissa koti- ja ulkomaalaisissa yliopistoissa suoritettut opinnot
- Valinnaiset opinnot: 0–25 op
- esimerkiksi mahdollisesta YET:sta hyväksiluettavat opinnot
- ulkomailta suoritettu tutkimuskoulutus ja tutkimusvaihto
- aiemmalla tieteellisellä tuotannolla hyväksiluettavat opinnot
- Tieteellinen jatkokoulutusseminaari: 10 op
- pakolliset seminaarit
- metodiopinnot

Opiskelija voi suorittaa tohtorintutkintoon vaadittavat opintonsa ainoastaan pääaineesta ja pakollisista metodiopinnoista. Hän voi vaihtoehtoisesti myös hajauttaa tutkintoon vaadittavat opinnot pää- ja sivuaineen sekä valinnaisten opintojen kesken.

Tieteelliseen jatkokoulutusohjelmaan voidaan tutkimusneuvoston päätöksellä hyväksyä hakijoita, joiden väitöskirjojen aiheet ovat sotatieteellisiä ja kokonaisuutensa puolustuksellisesti hyödyllisiä, eikä tutkimusta voi perustellusta syystä tehdä muuhun yliopistoon.

Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä myös useita tieteellisiä julkaisuja tai julkaistavaksi hyväksyttyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto. Siinä esitetään tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset, tai muu vastaava tieteelliset kriteerit täyttävä työ.

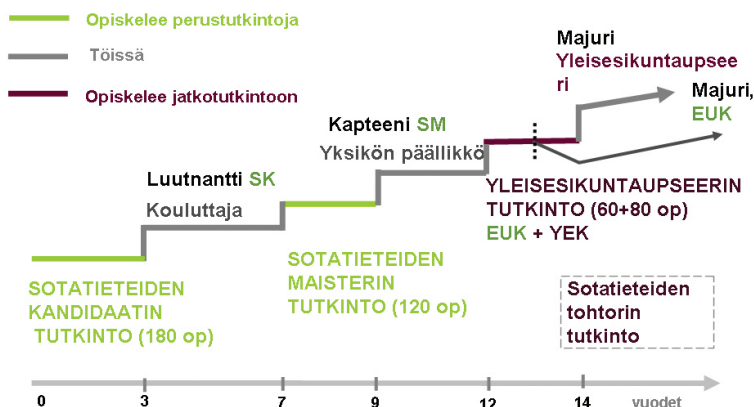
Julkaisuihin voi kuulua yhteisjulkaisuja, jos väittelijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

Sotatieteiden tohtorin tutkinto voidaan opiskella seuraavissa aineissa:

- johtaminen
- sotahistoria
- operaatio ja taktiikka
- sotilaspedagogiikka
- strategia
- sotatekniikka
- sotatalous
- sotilassosiologia
- sotilaspsykologia

Tohtoriopintojen ohjaus on olennainen osa tieteellistä jatkokoulutusta. Jokaiselle jatko-opiskelijalle nimitetään oman alan valvova sotatieteiden professori, jolla on vastuu ohjauksesta ja tohtoriopinnoista kokonaisuudessaan. Lisäksi jatko-opiskelijalle voidaan määrätä yksi tai kaksi muuta ohjaajaa. Lisätietoja sotatieteiden tohtoriopinnoista saa ainelaitosten professoreilta sekä Maanpuolustuskorkeakoulun tutkimusalalta.

Upseerikoulutus (2014 asti)

4 Sotatieteelliset oppiaineet ja niiden tavoitteet eri tutkintotasoilla

Sotatieteet on laaja ja monialainen kokonaisuus, joka sitoo yhteen sodat, kriisit ja niihin liittyvät turvallisuusuhat sekä pyrkimykset niiden ehkäisemiseen. Maanpuolustuskorkeakoulun tieteenaloja ovat operaatiotaito ja taktiikka, strategia, sotahistoria, johtaminen, sotilaspedagogiikka, sotatekniikka, sotatalous, sotilaspsykologia ja sotilassosiologia. Perustutkinnoissa ja yleisesikuntaupseerin tutkinnossa opskeltavia oppiaineita ovat johtaminen, sotataito, sotilaspedagogiikka ja sotatekniikka. Sotataidon suuntautumisvaihtoehtoja ovat operaatiotaito ja taktiikka, strategia ja sotahistoria. Sotatieteiden tohtorin tutkinnon voi opiskella kaikilla MPKK:n tieteenaloilla. Oppiaineiden tarkemmat opintojaksokuvaukset ja opintopolut esitellään opinto-oppaan eriytyvissä osissa.

Tässä luvussa esitellään Maanpuolustuskorkeakoulun oppiaineet. Oppiaineiden tavoitteet kerrotaan tutkintotasoitain, aloittaen perusopinnoista päätyen yleisesikuntaupseerin tutkinnon opintoihin. Lopuksi kuvaillaan lyhyesti kieli- ja viestintäopintoja, jotka eivät sellaisenaan ole sotatieteellinen oppiaine.

4.1 Johtaminen

Johtaminen on oppi tavoitteiden saavuttamisesta ihmisten ja organisaatioiden avulla. Päämääränä on kasvattaa opiskelijoista itseohjautuvia ja kriittisiä peruslähtökohtien tarkasteluun kykeneviä päätöksentekijöitä ja vastuunkantajia eri tehtävätasoilte. So-tilasjohtamisessa, erityisesti päätöksenteossa ja tehtävien toimeenpanossa, korostuvat ajan merkityksen ymmärtäminen ja oikean johtamispaikan valinta.

Opintojen sisältö pohjautuu johtamisen nelikenttään, jossa neljä kokonaisuutta on keskinäisessä riippuvuussuhteessa. Johtajuus tarkoittaa ihmisten johtamista tekemään niitä asioita, jotka edesauttavat tavoitteen saavuttamista. Johtamisella puolestaan tarkoitetaan asioiden johtamista, eli toimimista yhteisesti sovitulla tavalla kuvattun prosessin mukaisesti. Organisaatiokulttuurilla ymmärretään yhteisten kokemusten kautta syntyneitä uskomuksia, arvoja, asenteita ja traditioita. Organisaatorakenteet puolestaan kuvaavat toiminnan organisointia sekä johto- ja raportointisuhteita. Yksilö painottaa johtamisen eri osa-alueita omassa toiminnassaan sekä johtajana että alaisena eri tavoin eri tilanteissa. Johtamiskäyttäytymisen analysointi ja kehittäminen on merkittävä osa opintoja.

Sotilasjohtajaksi oppimista tapahtuu myös muissa oppiaineissa. Sotilaspedagogiikkaan yhteinen rajapinta löytyy sekä oppimisesta, että pedagogisesta johtamisesta. Sotataidossa yhdistyvät poikkeusolojen johtamis- ja suunnitteluprosessit sekä historiallinen ja strateginen näkökulma. Sotateknikka puolestaan antaa valmiuksia ymmärtää johtamisen apuvälineitä sekä niiden teknisiä ominaisuuksia.

4.1.1 Sotatieteiden kandidaatin tutkinto

Perusopinnot

Johtamisen perusopintojen tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää johtamisen teoreettiset ja käytännölliset perusteet sekä niiden välisen yhteyden. Opiskelija kykenee analysoimaan rauhan ja sodan ajan perusyksikön johtamista hyödyntämällä johtamisen teoreettisia ja käytännöllisiä perusteita. Opiskelija osaa sodan ajan perusyksikön päällikön johtamisprosessin. Opiskelija kykenee havainnoimaan johtamista yksilön, ryhmän ja organisaation näkökulmasta sekä analysoimaan havaintojaan hyödyntämällä johtamisen teoreettisia ja käytännöllisiä perusteita. Opiskelija harjaantuu johtamisessa ja henkilökohtaista kehittymistä tukevan palautteen analysoimisessa sekä kehittyä johtajana.

Aineopinnot

Johtamisen aineopintojen tavoitteena on, että opiskelija kykenee analysoimaan johtamista toimintaympäristö- ja tehtäväsidonnaisesti hyödyntämällä johtamisen teoreettisia ja käytännöllisiä perusteita. Opiskelija kykenee laatimaan johtamisen tieteenalaa kuuluvia opinnäytteitä. Opiskelija kykenee havainnoimaan johtamista yksilön, ryhmän ja organisaation näkökulmasta sekä analysoimaan ja syntetisoimaan havaintojaan hyödyntämällä johtamisen teoreettisia ja käytännöllisiä perusteita. Opiskelija harjaantuu johtamisessa ja henkilökohtaista kehittymistä tukevan palautteen analysoimisessa sekä kehittyä johtajana.

4.1.2 Sotatieteiden maisterin tutkinto

Syventävät opinnot

Johtamisen syventävien opintojen tavoitteena on, että opiskelija syventää tietämystään johtamisesta tieteenalana ja hallitsee tieteelliset kriteerit täyttävän opinnäytetyön laatimisen. Opiskelija muodostaa itselleen kattavan tietämyksen johtamisesta erilaisissa toimintaympäristöissä ja kykenee osallistumaan oman alansa johtamiskäytäntöjen kehittämiseen. Opiskelija hankkii valmiudet puolustushaaran rauhan ajan perusyksikön johtamiseen ja ymmärtää sodan ajan joukkoyksikön taistelun johtamisen perusteet. Opiskelija saavuttaa valmiudet ohjata johtamis- ja vuorovaikutuskäyttäytymisen kehittämistä työyhteisössään.

4.1.3 Yleisesikuntaupseerin tutkinto

Esiupseerikurssi

Johtamisen opintojen yleisenä tavoitteena on kehittää niitä valmiuksia, joita upseeri tarvitsee oman puolustushaaran ja tehtävätasonsa mukaisen organisaation johtamisessa erilaisissa toimintaympäristöissä sekä kehittäessään itseään johtajana. Johtamisen opintojen keskeisenä tavoitteena on, että upseeri kykenee johtamaan oman joukkonsa valmiuden kohottamisen perusvalmiudesta taistelunjohtamiseen. Upseeri kykenee johtamaan omaa joukkoaan eri valmiustilanteissa ja pystyy mukauttamaan johtamistoimintansa tilanteen vaatimalla tavalla.

Strateginen johtaminen antaa opiskelijalle perusteet käsitteellisestä ajattelusta. Opiskelija kehittää valmiuksiaan ymmärtää kansallisen strategisen tason suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä.

Henkilöstöjohtamisen, johtamisen työkalujen ja johtamisprosessien opinnoissa opiskelija kehittää kykyään hyödyntää päätöksenteon, suunnittelun, toimeenpanon ja seurannan työkaluja normaali- ja poikkeusolojen sekä kriisinhallintaoperaatioiden esikunnissa. Johtajana kehittymisen jatkuvassa prosessissa tavoitteena on, että upseeri

- tunnistaa oman johtamisympäristönsä ja sen asettamat vaatimukset johtamistaidoilleen
- tunnistaa oman johtamiskäyttäytymisensä vaikutuksen omassa johtamisympäristössään
- tunnistaa persoonallisuutensa vaikutuksen johtamiskäyttäytymiseensä
- osaa kehittää omaa johtamiskäyttäytymistään tulevan johtamisympäristönsä mukaiseksi
- sisäistää hyvien upseeritapojen ja arvojen sekä etiikan merkityksen.

Sodanajan johtamiseen harjaannutaan taktiikan harjoituksissa.

Yleisesikuntaupseerikurssi

Yleisenä tavoitteena on kehittää opiskelijan johtaja- ja esimiestaitoja siten, että hän kykenee harjaantumisen jälkeen toimimaan menestyksekkäästi puolustushallinnon tai rajavartiolaitoksen keskitason päällikkötehtävissä eri toimintaympäristöissä.

Strategisen johtamisen opinnoissa kehitetään opiskelijoiden kykyä käsitteelliseen ajatteluun, asioiden kyseenalaistamiseen ja innovaatioiden tuottamiseen kokonaisturvallisuuden (puolustushallinnon) viitekehyksessä. Johtamisen opinnoissa kehitetään opiskelijoiden kykyä päätöksentekoon, suunnitteluun ja toimeenpanoon, joihin harjaannutaan operaatiotaidon ja taktiikan harjoituksissa. Opiskelija kehittää omaa johtajuuttaan johtamis- ja vuorovaikutuskäyttäytymisestään saamansa palautteen perusteella ja ymmärtää komentajuuden merkityksen.

4.2 Sotataito

Sotataito on oppiaine, joka kostuu kolmesta itsenäisestä aineesta: operaatiotaito ja taktiikka, strategia ja sotahistoria.

Operaatiotaito on

- oppi sotataidosta ja operaatioista
- taito käyttää joukkoja ja järjestelmiä operaation toteuttamiseksi sekä operaatiolle asetettujen päämäärien saavuttamiseksi.

Operaatiotaidon olennaisin sisältö on komentajien ja esikuntien kyky ja taito suunnitella, valmistella ja johtaa operaatio. Tämä sisältää tarvittavat joukkojen siirrot, ryhmitykset ja taistelut sekä näihin liittyvät eri järjestelmien vaikutukset ja tukitoiminnot

niin, että operaatiolle asetetut päämäärät saavutetaan. Operaation onnistunut toteutus edellyttää myös taktiikan hallitsemista.

Taktiikka on oppi taistelujen käymisestä, taito käyttää joukkoja ja järjestelmiä taistelun käymiseksi ja taistelutehtävän täyttämiseksi. Taktiikan olennaisin sisältö on

- omien ja vastustajan joukkojen, järjestelmien ja toimintatapojen tunteminen
- tilannetietoisuus
- omiin voimavaroihin, tilanteeseen ja olosuhteisiin sopivien toimintamenetelmien valinta
- joukkojen ja toimintojen optimaalinen suunnittelu, valmistelu ja johtaminen taistelutehtävän täyttämiseksi.

Strategia on osa sotataidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa asevoimien ja sotilaallisen voiman käytön taktisen, operatiivisen ja strategisen tason analyysit täydentävät kuvaa sotataidosta. Strategia tarkastelee samalla laajemmin poliittisia, taloudellisia ja sotilaallisia vaikuttamisen keinoja kansainvälisessä järjestelmässä sekä osana kansallisten turvallisuuspäämäärien saavuttamiseksi valittuja toimintalinjoja.

Sotahistorian ensisijaisena tehtävänä on jäsentää sotataittoa historian tutkimuksen avulla. Sotahistoria kehittää metodisia välineitä menneen lisäksi myös nykyisen sota-aidon kansallisten ja kansainvälisten piirteiden ymmärtämiseksi.

4.2.1 Sotatieteiden kandidaatin tutkinto

Perusopinnot

Sotataidon perusopinnot tavoitteena on se, että opiskelija hankkii riittävän käsityksen sotataidosta tieteenalana. Opiskelija ymmärtää sodankäynnin ja sotataidon kehityskulun. Opiskelija ymmärtää sotataidon merkityksen sodankäynnissä ja Suomen puolustusratkaisussa. Opiskelija perehtyy taistelun periaatteisiin omassa puolustushaarassaan. Opiskelija hallitsee perusyksikön taistelun perusperiaatteet.

Aineopinnot

Sotataidon aineopinnot tavoitteena on se, että opiskelija perehtyy taktiikan perusteisiin, historiaan ja kehitysnäkömiin. Opiskelija hallitsee yleiset taktiset periaatteet sekä tilanteenarvio-päätöksenteko -prosessin joukkoyksikön (vast.) puitteissa. Opiskelija perehtyy sotataidon tutkimusmenetelmiin. Opiskelija hallitsee aselajinsa taktiset käyttöperiaatteet sekä niiden soveltamisen käytännössä. Opiskelija harjaantuu tilanteenarvio-päätöksenteko prosessiin.

4.2.2 Sotatieteiden maisterin tutkinto

Syventävät opinnot

Sotataidon syventävien opintojen tavoitteena on se, että opiskelijalla on syvälinen tietämys sotataidosta tieteenalana. Opiskelijalla on valmiudet tieteellisen tiedon käyttöön tutkimusmenetelmien soveltamiseen. Opiskelija kehittää sotataidollista osaamistaan puolustushaaransa ja aselajinsa joukkoyksikön toiminnan suunnittelussa ja johtamisessa. Opiskelija kykenee taktiikan soveltamiseen yhtymän viitekehyksessä. Opiskelija hankkii valmiuksia toimia työssään alansa asiantuntijana ja kehittäjänä.

Sotataidon syventävät opinnot suuntautuvat operaatiotaidon ja taktiikan, strategian tai sotahistorian opintoihin. Operaatiotaidon ja taktiikan opinnoissa opiskelija syventää taktista osaamistaan joukkoyksikön toiminnan suunnittelussa ja johtamisessa. Opiskelija perehtyy nykyaikaiseen sodankuvaan ja erilaisiin uhkakuviiin. Opiskelija ymmärtää uhkakuvien muutoksen aiheuttamat haasteet puolustusjärjestelmille. Strategian opinnot painottuvat kokonaisturvallisuuteen, turvallisuuspolitiikkaan, sotilasstrategiaan sekä kansainvälisiin suhteisiin. Opinnoissa opiskelijaa harjaannutetaan seuraamaan, ymmärtämään ja analysoimaan kansallista ja kansainvälistä turvallisuustilannetta, eri toimijoiden turvallisuuspoliittisia ja sotilasstrategisia tavoitteita sekä keinoja ja menetelmiä tavoitteiden saavuttamiseksi. Sotahistorian opinnoissa tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia sotahistoriallisen tiedon ja sotahistorian tutkimusmenetelmien soveltamiseen. Opiskelu antaa opiskelijalle perusteita toimia sotahistorian asiantuntijatehtävissä ja luo valmiuksia analyttiseen sotataidolliseen ajatteluun.

4.2.3 Yleisesikuntaupseerin tutkinto

Esiupseerikurssi

Taktiikan opintojen yleisenä tavoitteena on, että opiskelija osaa operaatiotaidon ja taktiikan perusteet toimiakseen puolustushaaransa sodan ja rauhan ajan perusyhtymien esiupseerin tehtävissä.

Strategian opintojen yleisenä tavoitteena on, että opiskelija tuntee Suomen turvallisuuspolitiikan ja kokonaismaanpuolustuksen perusteet sekä tärkeimmät maamme sotilaspoliittiseen asemaan vaikuttavat tekijät. Opinnot antavat opiskelijalle valmiudet ymmärtää kansallisen strategisen tason suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä sekä kansainvälisen turvallisuusympäristön merkityksen Suomelle.

Sotahistorian opintojen yleisenä tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää sotateorioiden ja käytännön sotakokemusten vaikuttavuuden eri asevoimien sotataidolliseen ajatteluun ja doktriinien kehittämiseen sekä tietää eri asevoimien kansalliset erityispiirteet operaatioiden toteuttamisessa. Opiskelijoiden on ymmärrettävä mekaanisten sodankäynnin teorioiden, operaatiotaidon kansallisten erityispiirteiden sekä puolustushaarojen operaatioiden välinen suhde. Opetuksen tavoitteena on lisäksi, että opiskelija kykenee yhdistämään yksittäisiä sotateorioita ja sotatapahtumia sekä arvioimaan ja esittämään sotahistorian tapahtumia analyttisesti, johdonmukaisesti ja perustellen.

Yleisesikuntaupseerikurssi

Operaatiotaidon ja taktiikan opintojen yleisenä tavoitteena on, että opiskelija:

- Osaa toimia normaaliaikana ja poikkeusoloissa oman puolustushaaransa esikunnan ja yhtymien operatiivisissa suunnittelu-, kehittämis- ja johtotehtävissä.
- Osaa suunnitella ja kehittää sotilaallista maanpuolustusta osana kokonaismaanpuolustusta ja -turvallisuutta
- Tietää perusteet toimimisesta puolustushaarojen esikuntien operatiivisissa tehtävissä
- Hallitsee operatiivisen alan tiedolliset ja taidolliset valmiudet toimia normaaliaikana ja poikkeusoloissa yleisesikuntaupseerin tehtävissä
- Hallitsee operatiivisen alan valmiuksia toimia komentajan tehtävissä
- Hallitsee operatiivisen alan valmiuksia toimia Pääesikunnassa suunnittelu-, kehittämis- ja johtotehtävissä
- Tietää perusteet toimimisesta kansainvälisten joukkojen esikuntatehtävissä

Strategian opinnoissa keskitytään erityiskysymyksiin Suomen näkökulmasta. Tavoitteena on, että yleisesikuntaupseeri tuntee opintojen jälkeen Suomen kokonaismaanpuolustuksen toiminnan kriisin eri vaiheissa, ymmärtää Suomen strategisen aseman ja sen muutoskehityksen sekä tuntee kansainvälisen turvallisuuspoliittisen yhteistoiminnan perusteet.

Sotahistorian opintojen yleisenä tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää puolustushaarojen toimintojen yhdistämisen merkityksen menneisyyden sotatapahtumissa. Sotateorioiden ja -tapahtumien liittämällä opiskelijat johdatetaan ymmärtämään menneisyys loogiseksi jatkumoksi ja osaksi nykyaikaista länsimaista sotataidollista ajattelua. Opiskelijan on kyettävä laaja-alaisesti yhdistämään toisiinsa sotateorioita, sotia ja sotatapahtumia syvällisesti perustellen. Opiskelijan on myös kyettävä arvioimaan ja esittämään sotahistorian tapahtumia analyttisesti ja johdonmukaisesti sijoittaen ne sotataidon teoreettiseen kenttään sekä sotataidolliseen yhteyteensä.

4.3 Sotilaspedagogiikka

Sotilaspedagogiikka pyrkii kehittämään sotilaan ja yksilön toimintakykyä oppimisen keinoin. Sotilaspedagogiikan opintojen tavoitteena on antaa kattava näkemys sotilaiden osaamisen ja toimintakyvyn luonteesta ja kehittämisestä osana maanpuolustuksen ja kestäväen kokonaisturvallisuuden edistämistä.

Opiskelija luo itselleen syvällisen tietämyksen sotilaspedagogiikasta tieteenalana. Se luo ja kehittää teoriaa sotilaisuudesta, sotilaan identiteetistä ja ihmisen toimintakyvystä. Sotilaspedagogiikka saa keskeisen teoriaperustansa kasvatus- ja liikuntatieteistä sekä hyödyntää myös monien muiden tieteenalojen, kuten esimerkiksi sosiologian ja psykologian luomaa tietoa ja tutkimusmetodeja. Sotilaspedagogiikka rakentaa ja ylläpitää siltoja niin sotatieteellisen tutkimuksen kuin sotilasammattillisen työn välille.

4.3.1 Sotatieteiden kandidaatin tutkinto

Perusopinnot

Sotilaspedagogiikan perusopintojen tavoitteena on sotilaan toimintakyvyn ja sotilasorganisaation suorituskyvyn ymmärtäminen. Opiskelija ymmärtää oppimisen, henkisen kasvun ja fyysisen toimintakyvyn kehittämisen teoriaperusteita sekä ymmärtää kulttuurisen ja eettisen näkökulman merkityksen sotilaskoulutuksessa. Perusopinnot antavat valmiuksia sotilasorganisaatioiden kouluttajatehtäviin.

Aineopinnot

Sotilaspedagogiikan aineopintojen tavoitteena on kehittää opiskelijaa ymmärtämään ja tarkastelemaan kriittisesti sotilaan toimintakykyä ja sotilasorganisaation suorituskkyä niiden koulutuksellisesta näkökulmasta. Opiskelija ymmärtää sotilaallisten koulutusorganisaatioiden luonteen suhteessa turvallisuus- ja puolustusjärjestelmiin sekä yhteiskunnan kehitykseen. Aineopinnot kehittävät asiantuntijuutta koulutuksen suunnittelu-, toteutus- ja johtamistehtäviin sotilasorganisaatiossa.

4.3.2 Sotatieteiden maisterin tutkinto

Syventävät opinnot

Sotilaspedagogiikan syventävien opintojen tavoitteena on antaa opiskelijalle valmiuksia ymmärtää puolustusvoimien koulutusjärjestelmän kytkeytyminen yleisiin ja turvallisuusalan kansallisiin ja kansainvälisiin koulutusjärjestelmiin. Opiskelija hankkii valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen sekä saavuttaa valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen. Opintojen tavoitteena on, että opiskelija pystyy toimimaan rauhan ajan perusyksikön päällikkönä sekä koulutuksen suunnittelu-, tutkimus- ja kehittämistehtävissä.

Syventävät opinnot antavat valmiuksia toimia kasvatuksen, koulutuksen ja ope-
tuksen asiantuntija-, kehittämis- ja tutkimustehtävissä.

4.3.3 Yleisesikuntaupseerin tutkinto

Esiupseerikurssi

Yleisenä tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää sotilaspedagogiikan teorian ja tutkivan työnnotteen merkityksen joukko-osastojen joukkotuotantoa ja toimintaa suunniteltaessa, toteutettaessa ja kehitettäessä. Opiskelija osaa soveltaa teoriaa joukko-osastojen koulutuskäytäntöjen kehittämiseen.

Yleisesikuntaupseerikurssi

Yleisesikuntaupseerikurssiin ei sisälly sotilaspedagogiikan opintoja. Osa opiskelijoista kuitenkin syventää sotilaspedagogiikan osaamistaan tutkimuksen avulla.

4.4 Sotatekniikka

Sotatekniikan keskeisin kohde on sotavarustuksen suorituskyvyn kehittäminen, tehokas käyttö ja sen ylläpito. Tekniikan osalta pyritään seuraamaan yhden raiteen politiikkaa, jonka mukaisesti samaa tekniikkaa käytetään kaikkiin kolmeen Puolustusvoimien tehtävään: sotilaalliseen maanpuolustukseen, viranomaisyhteistyöhön ja kansainväliseen kriisinhallintaan. Sotatekniikan opintojen tavoitteena on, että opiskelija hankkii käsityksen sotatekniikasta tieteenalana sekä nykyaikaisen taistelukentän teknisistä järjestelmistä. Sotatekniikkaan kuuluvat sodankäynnin ja sotilasorganisaation teknisten järjestelmien rakenne, ominaisuudet, toiminta, käyttötekniikka, vaikutus ja suorituskyky. Puolustushaarasta riippumatta keskeisiä sotatekniikan aiheita ovat asejärjestelmät, johtamisjärjestelmät, tiedustelu- ja valvontajärjestelmät, suojan ja liikkuvuuden, taistelukyvyn säilyttäminen sekä sotatalouden tekniset järjestelmät. Sotatekniikka nojautuu matematiikan, tietojenkäsittelytieteen, luonnontieteiden, teknisten tieteiden ja taloustieteiden teorioihin ja menetelmiin. Sotatekniikka tukee muiden sotatieteellisten oppiaineiden, erityisesti operaatiotaidon ja taktiikan opiskelua.

4.4.1 Sotatieteiden kandidaatin tutkinto

Perusopinnot

Perusopintojen tavoitteena on, että opiskelija hankkii käsityksen sotatekniikasta tieteenalana sekä nykyaikaisen taistelukentän teknisistä järjestelmistä, sotavarustuksesta. Opiskelija käsittää matematiikan ja tietojenkäsittelytieteen sekä luonnontieteiden merkitykseen sotatekniikalle. Opiskelija oppii matematiikan ja tietojenkäsittelytieteen sekä luonnontieteiden ja yleisen tekniikan käsitteitä ja menetelmiä sekä tutustuu niiden sovelluksiin sotatekniikassa. Opiskelija ymmärtää sotatekniikan historiallisen kehityskulun sekä tulevaisuuden kehityksen.

Aineopinnot

Aineopintojen tavoitteena on, että opiskelija ymmärtää oman puolustushaaran tai aselajinsa sotavarustuksen teknisen rakenteen, suorituskyvyn, vaikutuksen ja toiminnan sekä osaa sen käytön. Opiskelija syventää osaamistaan matematiikan ja tietojenkäsittelytieteen, luonnontieteiden ja teknisten tieteiden teorioiden merkityksestä sotatekniikassa ja muissa sotatieteissä. Opiskelija hankkii riittävän perehtyneisyyden sotatekniikan tutkimusmenetelmiin.

4.4.2 Sotatieteiden maisterin tutkinto

Syventävät opinnot

Syventävien opintojen tavoitteena on, että opiskelija hallitsee sotatekniikan keskeisiä teorioita ja menetelmiä sekä hankkii kyvyn osallistua oman puolustushaaran teknisten järjestelmien suunnitteluun ja kehittämiseen. Syventävissä opinnoissa opiskelija syventää tietämystään sotatekniikan teknis-tieteellisiin teorioihin, menetelmiin ja tu-

loksiin sekä hankkii valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen.

4.4.3 Yleisesikuntaupseerin tutkinto

Esiupseerikurssi

Yleisenä tavoitteena on, että opiskelija tuntee omien tiedustelu-, valvonta-, johtamis- ja asejärjestelmien sekä elektronisen sodankäynnin järjestelmien rakenteita, ominaisuuksia, toimintaperiaatteita ja suorituskyykyä. Tämän pohjalta opiskelija osaa suorituskyykyvaatimusten laadinnan perusteet sekä ottaa huomioon käytössä olevan teknologian tarjoamat mahdollisuudet ja rajoitukset taktisessa ja operatiivisessa suunnittelussa ja puolustushaarojen välisessä yhteistoiminnassa.

Opiskelija tuntee suorituskyyvyn elinjakson mallin ja sen keskeiset käsitteet. Hän tuntee suorituskyyvyn suunnittelun ja rakentamisen prosessin sekä tietää sen liitynnät puolustusvoimien suunnittelujärjestelmään. Opiskelija tuntee operatiivisen vaatimusmäärittelyn ja konseptityön perusteet. Opiskelija tuntee suorituskyyvyn arvioinnin menetelmiä osana suorituskyyvyn suunnittelun ja rakentamisen prosessia

Yleisesikuntaupseerikurssi

Yleisenä tavoitteena on, että opiskelija tuntee puolustusvoimien operatiivisten ja hallinnollisten tietojärjestelmien sekä strategisen ja operatiivisen tiedustelu-, valvonta ja johtamisjärjestelmien rakenteen sekä kehittämisen. Opiskelija tuntee puolustusministeriön materiaalipolitiikan perusteet.

Opiskelija tietää kokonaisvaltaisen strategisen suunnittelujärjestelmän, suorituskyyvyn käsitelmallin, suorituskyyvyn elinjakson mallin ja sen keskeiset käsitteet. Hän tuntee suorituskyyvyn suunnittelun ja rakentamisen prosessin sekä tietää sen liitynnät puolustusvoimien suunnittelujärjestelmään. Opiskelija tuntee vaatimusrakenteen, operatiivisen vaatimusmäärittelyn ja konseptityön perusteet. Opiskelija tuntee suorituskyyvyn arvioinnin menetelmiä osana suorituskyyvyn suunnittelun ja rakentamisen prosessia

4.5 Kieli- ja viestintäopinnot

Kieli- ja viestintäopintojen tavoitteena on, että opiskelija osoittaa saavuttaneensa riittävän äidinkielen viestintätaidon ja vähintään yhden vieraan kielen sellaisen viestintätaidon, joka mahdollistaa oman alan kehityksen seuraamisen ja kansainvälisessä ympäristössä toimimisen omalla tehtävätasolla. Kieli- ja viestintäopinnot voivat olla itsenäisiä opintojaksoja tai toteutua integroituina muihin opintojaksoihin.

4.5.1 Sotatieteiden kandidaatin tutkinto

Sotatieteen kandidaatin tutkintoon johtavan koulutuksen kieli- ja viestintäopinnot muodostuvat vieraan kielen, toisen kotimaisen kielen sekä äidinkielen opinnoista. Tavoitteena on se, että opiskelija hankkii riittävän äidinkielen viestintätaidon ja osoittaa yliopistojen tutkinnoista annetun asetuksen (794/2004) mukaisesti korkeakoulututkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla saavuttaneensa vähintään yhden vieraan kielen sellaisen taidon, joka mahdollistaa oman alan kehityksen seuraamisen ja kansainvälisessä ympäristössä toimimisen. Opiskelijan on lisäksi osoitettava saavuttaneensa eri puolustushaarojen ja toimialojen säädöksissä erikseen mainitut, sotilasammattillisiin opintoihin kuuluvat erilliset oikeuksien ja pätevyysien edellyttämät kielitaitovaatimukset.

4.5.2 Sotatieteiden maisterin tutkinto

Sotatieteiden maisterin tutkintoon johtavan koulutuksen kieli- ja viestintäopinnot muodostuvat vieraan kielen ja äidinkielen opinnoista. Tavoitteena on että, opiskelija osoittaa pystyvänsä viestimään tilanteenmukaisesti kielitaidon kaikilla osa-alueilla yhdessä vieraassa kielessä sekä osaa itsenäisesti kehittää asiatyylisen ja tieteellisen tekstin tekijän taitojaan, soveltaa tekstipalautetta, hyödyntää kirjoittajan apuvälineitä ja osoittaa omalla tieteenalallaan tarvittavan ja kypsyysnäytteessä edellytettävän kielitaidon. Opiskelijan on lisäksi osoitettava saavuttaneensa eri puolustushaarojen ja toimialojen säädöksissä erikseen mainitut, sotilasammattillisiin opintoihin kuuluvat erilliset oikeuksien ja pätevyysien edellyttämät kielitaitovaatimukset.

4.5.3 Yleisesikuntaupseerin tutkinto

Tutkinnon kieli- ja viestintäopinnot muodostuvat yksilöohjauksena toteuttavista vieraan kielen opinnoista ja tutkimuskoulutukseen integroiduista äidinkielen opinnoista. Kielenopiskelun tavoitteena on, että opiskelija saa valmiudet osallistua kansainvälisiin kriisinhallintatehtäviin ja kansainväliseen yhteistyöhön. Äidinkielen opetuksen tavoitteena on, että opiskelija on edelleen kehittänyt itseään asiatyylisen ja tieteellisen tekstin tekijän sekä viranomaisviestinnän taitojaan.

Tärkeitä yhteystietoja

Puolustusvoimien puhelinvaihtde
Puolustusvoimien kotisivu

0299 800
www.puolustusvoimat.fi

Postin asiointiosoite

Maanpuolustuskorkeakoulu

PL 7

00861 HELSINKI

Osoitteeseen voi liittää asianomaisen yksikön, jos se on tiedossa.

Kotisivu

www.maanpuolustuskorkeakoulu.fi

Asiointiosoite, josta virallinen sähköinen viesti rekisteröidään ja välitetään
vastuuorganisaatiolle tai henkilölle

kirjaamo.mpkg@mil.fi

Lähestymisosoite, josta viesti sähköinen viesti välitetään
vastuuorganisaatiolle tai henkilölle

mpkk@mil.fi

Sähköpostiosoite henkilölle

etunimi.sukunimi@mil.fi

MPKK:n Fax

0299 530 110

Kirjaamo

0299 530 109

0299 530 111

Turvallisuuspäällikkö

0299 530 112

Turvallisuussihteeri

0299 530 117

Vastaanottovirkailija

0299 530 118

MPKK:n tietohallintoalan päivystys 08-16

0299 530 888

Ainelaitokset

JOSPEL, sihteeri

0299 530 405

KÄYTTL, sihteeri

0299 530 455

STEKNL, sihteeri

0299 530 482

STRATL, sihteeri

0299 530 632

TAKTL, sihteeri

0299 530 501

Postin asiointiosoite

Opintoasiainosasto

Maanpuolustuskorkeakoulu

PL 7

00861 HELSINKI

Käynti: Ritaritalo, Santahamina

Sähköinen lähestymisosoite

opintoasiainosasto.mpkg@mil.fi

Opiskelijahaku ja valinnat

- valintasektorin johtaja 0299 530 214
- koulutussuunnittelija 0299 530 330
- valintasihteeri 0299 530 106

SK-tiimi

- koulutussuunnittelija 0299 530 219
- kurssisihteeri 0299 530 204

SM-tiimi: JOO-opinnot

- koulutussuunnittelija 0299 530 215
- kurssisihteeri 0299 530 205
- siviilien sotatieteiden
maisteriopinnot 0299 530 212

Jatkotutkintotiimi: EUK, YEK

- koulutussuunnittelija 0299 530 222
- sihteeri 0299 530 206

Jatkokoulutus: ST, PD, MPPD ja opiskelu ulkomailla

- koulutussuunnittelija 0299 530 217

Pääkirjasto

0299 530 177

PL 266

00171 HELSINKI

Käynti: Maurinkatu 1, 2. krs.

Kurssikirjasto

0299 530 178

PL 7

00861 HELSINKI

Käynti: MPKK:n päärakennus

Santahamina

Komendantin toimisto

0299 421 115

Komendantin toimisto Fax

0299 421 191

Sähköinen asioimisosoite

komendantintoimisto.kaartjr@mil.fi

Kaartin Jääkärirykmentin Helsingin vartiosto 0299 421 365

0299 421 364

Santahaminan terveysasema, päivystys

0299 581 944

Laki Maanpuolustuskorkeakoulusta (1121/2008)

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2008

Laki

Maanpuolustuskorkeakoulusta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku **Yleiset säännökset**

1 § **Asema**

Maanpuolustuskorkeakoulu on puolustusvoimiin kuuluva sotatieteellinen korkeakoulu.

Maanpuolustuskorkeakoulu on puolustusvoimain komentajan alainen. Pääesikunnan toimivallasta Maanpuolustuskorkeakoulua koskevassa asiassa säädetään tässä laissa sekä puolustusvoimista annetussa laissa (551/2007).

Maanpuolustuskorkeakoulun sisäisestä sotilaallisesta järjestyksestä säädetään puolustusvoimista annetun lain 30 §:ssä.

2 § **Tehtävät**

Maanpuolustuskorkeakoulun tehtävänä on edistää sotatieteellistä tutkimusta ja antaa tutkimukseen ja alan parhaisiin käytäntöihin perustuvaa sotatieteellistä opetusta sekä kasvattaa opiskelijoita palvelemaan isänmaata ja ihmiskuntaa. Maanpuolustuskorkeakoulu johtaa sotilaslaitoksissa ja rajavartiolaitokseen kuuluvassa Raja- ja merivartiokou-

lussa annettavaa sotatieteiden kandi-
daatin ja sotatieteiden maisterin tutkintoihin sisältyvää opetusta.

Tehtäviään hoitaessaan Maanpuolustuskorkeakoulu toimii vuorovaikutuksessa muun yhteiskunnan kanssa sekä edistää tutkimustulosten yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Puolustushaarat ja rajavartiolaitos ohjaavat upseerin virkaan vaadittavia sotilasammattillisia opintoja. Sotilasammattillista opetusta annetaan puolustusvoimien puolustushaara-, aselaji- ja toimialakouluissa sekä rajavartiolaitoksen Raja- ja merivartiokoulussa. Sotilasammattillisia opintoja voidaan järjestää myös Maanpuolustuskorkeakoulussa.

Pääesikunta vahvistaa Maanpuolustuskorkeakoulun opetuksen yleiset tavoitteet ja sovittaa yhteen Maanpuolustuskorkeakoulun opetuksen puolustusvoimien muun koulutuksen kanssa.

3 § **Arviointi**

Maanpuolustuskorkeakoulu arvioi koulutustaan ja tutkimustaan sekä niiden vaikuttavuutta ja osallistuu ulkopuoliseen toimintansa arviointiin.

Maanpuolustuskorkeakoulu julkistaa järjestämänsä arvioinnin tulokset.

2 luku **Opetus**

4 § **Opetuksen julkisuus**

Maanpuolustuskorkeakoulun sotatieteellinen opetus on julkista, jollei viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetusta laista (621/1999) muuta johdu. Lisäksi Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori voi rajoittaa pääsyä opetusta seuraamaan palvelusturvallisuuden varmistamiseksi, opetustilojen rajallisuuden vuoksi tai muusta vastaavasta perustellusta syystä.

5 § **Opetuksen maksuttomuus**

Tutkintoihin johtava opetus on opiskelijalle maksutonta.

Muussa koulutuksessa voidaan periä maksuja valtion maksuperusteissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

6 § **Tutkinnot**

Maanpuolustuskorkeakoulussa voidaan suorittaa:

1) sotatieteiden kandidaatin tutkinto, joka on alempi korkeakoulututkinto;

2) sotatieteiden maisterin tutkinto, joka on ylempi korkeakoulututkinto;

3) yleisesikuntaupseerin tutkinto ja sotatieteiden tohtorin tutkinto, jotka ovat jatkotutkintoja.

Maanpuolustuskorkeakoulussa suoritettavien tutkintojen tavoitteista ja laajuudesta, opintojen rakenteesta sekä opetuksen järjestämisestä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

7 § **Täydennyskoulutus ja muu koulutus sekä opetus**

Maanpuolustuskorkeakoulussa voidaan järjestää sotatieteellistä täydennyskoulutusta ja muuta koulutusta sekä antaa sotilasammattillista opetusta.

8 § **Opetus- ja tutkintokieli**

Opetus- ja tutkintokieli on suomi. Opiskelijalla on oikeus käyttää opiskelijavalinnassa ja kokeissa joko suomen tai ruotsin kieltä. Opinnäyte laaditaan joko suomen tai ruotsin kielellä.

Maanpuolustuskorkeakoulu voi päättää, että opetusta voidaan antaa ja opinnäyte laatia myös muulla kielellä.

3 luku **Hallinto ja organisaatio**

9 § **Organisaatio**

Maanpuolustuskorkeakouluun kuuluu esikunta, osastoja, ainelaitoksia ja muita yksiköitä.

Maanpuolustuskorkeakoulun jakaantumista osastoihin, ainelaitoksiin tai muihin yksiköihin määrätään tarkemmin Maanpuolustuskorkeakoulun johtosäännössä.

10 § **Rehtori**

Rehtori johtaa, ohjaa ja valvoo Maanpuolustuskorkeakoulun toimintaa. Rehtori ohjaa myös muualla kuin Maanpuolustuskorkeakoulussa toimeenpantavaa sotatieteellisiin tutkintoihin sisältyvää opetusta joh-

tosäännössä tarkemmin määrättävällä tavalla.

Maanpuolustuskorkeakoululle kuuluvat asiat ratkaisee rehtori, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä. Työjärjestyksessä voidaan rehtorin toimivaltaan kuuluva asia antaa Maanpuolustuskorkeakoulun muun virkamiehen ratkaistavaksi, jos se on Maanpuolustuskorkeakoulun kannalta merkitykseltään vähäinen ja koskee:

- 1) henkilöstöhallintoa sekä muuta sisäistä hallintoa;
- 2) lausunnon tai selvityksen antamista tai esityksen tekemistä; tai
- 3) sisäisiä määräyksiä, jollei toimivalta niiden antamiseen tule laista.

Rehtorilla on oikeus ottaa ratkaistavakseen johtosäännössä tai työjärjestyksessä jonkun muun virkamiehen ratkaistavaksi määrätty asia.

11 §

Opintotukilautakunta

Maanpuolustuskorkeakoulussa on opintotukilautakunta. Lautakunnan asettamisesta, kokoonpanosta ja tehtävistä säädetään opintotukilaisissa (65/1994). Opintotukilautakunnan opiskelijajäsenet nimeää oppilaskunta.

12 §

Monijäseniset hallintoelimet

Maanpuolustuskorkeakoulussa voi olla valmistelevia ja neuvoa-antavia monijäsenisiä hallintoelimitä.

Edellä mainittujen hallintoelinten kokoonpanosta ja tehtävistä määrätään työjärjestyksessä.

13 §

Henkilöstö

Maanpuolustuskorkeakoulun henkilöstö on puolustusvoimien viroissa. Maanpuolustuskorkeakoulussa voi olla myös työsuhteessa olevaa henkilöstöä. Virkojen kelpoisuusvaatimuksista säädetään erikseen.

4 luku

Opiskelijavalinnat

14 §

Opiskelijaksi ottaminen

Opiskelija otetaan suorittamaan sotatieteiden kandidaatin ja sotatieteiden maisterin tutkintoa, jompaa-kumpaa mainituista tutkinnoista tai jatkotutkintoa. Opiskelijan, joka valitaan suorittamaan upseerin virkaan johtavia opintoja, on sotatieteiden kandidaatin tai sotatieteiden maisterin tutkinnon lisäksi suoritettava 2 §:n 3 momentissa tarkoitetut sotilasmaatilliset opinnot.

Opiskelijat ottaa Maanpuolustuskorkeakoulu. Pääesikunta ottaa kuitenkin ulkomaalaiset opiskelijat.

Opiskelijavalinta järjestetään valinta- ja soveltuvuuskokeiden avulla. Soveltuvuuskokeeseen osallistuvat upseerin virkaan vaadittaviin opintoihin hakevat. Valinta- ja soveltuvuuskokeen perusteista päättää pääesikunta ja niiden järjestämisestä Maanpuolustuskorkeakoulu. Jos Maanpuolustuskorkeakoulu opiskelijoiden määrän rajoittamisen vuoksi ei voi ottaa koulutukseen kaikkia hakijoita, hakijoihin on sovellettava yhdenmukaisia valintaperusteita.

Opiskelija voi ottaa samana lukuvuonna vastaan vain yhden korkeakoulututkintoon johtavan opiskelupaikan.

15 §**Täydentävät opinnot
sotatieteiden maisterin
tutkinnon suorittamiseksi**

Jos sotatieteiden maisterin tutkintoa suorittamaan otettu on suorittanut alemman korkeakoulututkinnon muualla kuin Maanpuolustuskorkeakoulussa, häneltä voidaan edellyttää koulutuksessa tarvittavien valmiuksien saavuttamiseksi täydentäviä opintoja.

16 §**Kelpoisuus
korkeakoulututkintoon johtaviin
opintoihin sekä upseerin
virkaan johtaviin opintoihin
asettavat lisävaatimukset**

Kelpoinen opiskelijaksi sotatieteellisiin opintoihin, jotka johtavat pelkästään alempaan tai sekä alempaan että ylempään korkeakoulututkintoon, on henkilö, joka on suorittanut ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetussa laissa (672/2005) tarkoitetun tutkinnon tai saanut ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin tai jolla Maanpuolustuskorkeakoulu toteaa muutoin olevan opintoja varten vastaavat tiedot ja valmiudet.

Kelpoinen opiskelijaksi sotatieteellisiin opintoihin, jotka johtavat pelkästään ylempään korkeakoulututkintoon, on henkilö, joka on suorittanut soveltuvan alemman korkeakoulututkinnon, soveltuvan ammattikorkeakoulututkinnon tai soveltuvan ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin taikka jolla Maanpuo-

lustuskorkeakoulu toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet.

Upseerin virkaan johtaviin opintoihin otettavalta vaaditaan lisäksi, että henkilö on:

1) Suomen kansalainen;

2) ennen opintojen aloittamista saanut reservin upseerin koulutuksen;

3) terveydentilaltaan ja muutoin puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen tehtävien asianmukaisen hoitamisen kannalta sovia;

4) enintään 26-vuotias, lentäjäksi koulutettava kuitenkin enintään 23-vuotias.

Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori voi muualla aikaisemmin suoritettua tutkinnon tai muiden opintojen vuoksi taikka muusta vastaavasta erityisestä syystä myöntää poikkeuksen 3 momentin 4 kohdassa säädetystä vaatimuksesta.

17 §**Kelpoisuus jatkotutkintoon
johtaviin opintoihin**

Kelpoinen opiskelijaksi opintoihin, jotka johtavat yleisesikuntaupseerin tutkintoon, on henkilö, joka on suorittanut sotatieteiden maisterin tutkinnon Maanpuolustuskorkeakoulussa. Erityisistä syistä voidaan yleisesikuntaupseerin tutkintoa suorittamaan hyväksyä hakija, jolla on muussa korkeakoulussa suoritettu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto ja jolla muutoin todetaan olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet.

Tarvittaessa Maanpuolustuskorkeakoulu voi asettaa jatko-opinnoille esitetövaatimuksia ja ylempään korkeakoulututkinnon arvosanoille vähimmäisvaatimuksia.

Kelpoinen opiskelijaksi opintoihin, jotka johtavat sotatieteiden tohtorin tutkintoon, on henkilö, joka on suorittanut yleisesikuntaupseerin tutkinnon. Erityisistä syistä voidaan sotatieteiden tohtorin tutkintoa suorittamaan hyväksyä hakija, jolla on Maanpuolustuskorkeakoulussa tai muussa korkeakoulussa suoritettu soveltuva ylempi korkeakoulututkinto.

18 § Opiskelijoiden määrän vahvistaminen

Puolustusvoimain komentaja vahvistaa puolustusvoimien toimintasuunnitelmassa vuosittain tutkintoja suorittamaan ja täydennyskoulutukseen hyväksyttävien opiskelijoiden määrän. Rajavartiolaitoksen esikunta vahvistaa rajavartiolaitoksessa palvelua varten hyväksyttävien opiskelijoiden määrän.

19 § Opiskelijaksi pyrkivän terveydentilatiedot ja turvallsuusselvitys

Maanpuolustuskorkeakoulu päättää 16 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetuista vaatimuksista. Opiskelijaksi pyrkivän tulee antaa Maanpuolustuskorkeakoululle opiskelijaksi ottamisen arvioinnissa tarvittavat terveydentilaansa koskevat tiedot Maanpuolustuskorkeakoulun määräämällä tavalla. Maanpuolustuskorkeakoulussa tehtävästä päihdetestauksesta säädetään 30 §:ssä.

Maanpuolustuskorkeakoulu pyytää opiskelijoiksi pyrkivistä turvallisuusselvityksistä annetun lain (177/2002) mukaisen turvallisuusselvityksen.

5 luku Opiskelijoiden oikeudet ja velvollisuudet

20 § Opiskelijan ylläpito

Upseerin virkaan vaadittavia sotatieteiden kandidaatin tutkintoon johtavia ja sotilasammattillisia opintoja suorittavalle annetaan opiskelun ajaksi maksutta majoitus, muonitus, vaatetus sekä opinto- ja harjoitusvälineet. Puolustusministeriön asetuksella voidaan säätää tarkemmin opiskelijan ylläpidon maksuttomasta toteuttamisesta.

21 § Päiväraha

Upseerin virkaan vaadittavia sotatieteiden kandidaatin tutkintoon johtavia ja sotilasammattillisia opintoja suorittavalle opiskelijalle voidaan suorittaa kustannusten korvauksena päivärahaa, joka on suuruudeltaan vähintään 46 prosenttia kulloinkin voimassa olevasta valtion virkamiesten kokopäivärahasta. Päivärahan rahamäärästä ja maksamisenmenettelystä voidaan säätää tarkemmin puolustusministeriön asetuksella.

22 § Korvaus palvelusolosuhteista

Upseerin virkaan vaadittavia sotatieteiden kandidaatin tutkintoon johtavia ja sotilasammattillisia opintoja suorittavalle opiskelijalle voidaan suorittaa vaativien palvelusolosuhteiden perusteella laskevarjohypylylisää, sukellusrahaa ja lentävän henkilöstön lisää. Vaativien palvelusolosuhteiden perusteella

maksettavien korvausten rahamäärästä ja maksamisenettelystä voidaan säätää tarkemmin puolustusministeriön asetuksella.

23 §

Matkustamiskustannusten korvaaminen

Upseerin virkaan vaadittavia sotatieteiden kandidaatin tutkintoon johtavia ja sotilasamatillisia opintoja suorittavalla opiskelijalla on oikeus saada vähintään kaksi valtion kustantamaa matkaa opiskelupaikan ja koti- tai asuinpaikan välillä Suomessa jokaista täyttä opiskelukalenterikuukautta kohden.

Matkustamiskustannukset korvataan edullisimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuvien kustannusten mukaisesti. Matkustamiskustannukset ulkomailta ja ulkomaille korvataan vain, jos opiskelija asuu ulkomailla vakinaisesti. Vastavalla tavalla korvataan tutkintoon kuuluvien kotimaan tai ulkomaan komennusmatkojen matkustamiskustannukset.

Matkustamiskustannusten korvaamisesta ja siihen liittyvistä menettelyistä voidaan säätää tarkemmin puolustusministeriön asetuksella.

24 §

Etuuksien verottomuus

Edellä 20–23 §:ssä tarkoitettut etuudet eivät ole tuloverolaissa (1535/1992) tarkoitettua veronalaisista tuloa.

25 §

Opiskeluaika

Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijan tulee suorittaa tutkintoon johtavat ja sotilasamatilliset

opinnot opetussuunnitelmassa määrättyssä ajassa.

26 §

Opiskelun keskeyttäminen

Maanpuolustuskorkeakoulu voi keskeyttää opiskelijan hakemuksesta tämän opiskelun määräajaksi. Maanpuolustuskorkeakoulu voi omasta aloitteestaan keskeyttää opiskelijan opiskelun kerrallaan enintään yhden vuoden määräajaksi:

- 1) pitkäaikaisen sairauden vuoksi;
- 2) jos opiskelija ei kykene suorittamaan opintojaan hyväksytysti opetussuunnitelman mukaisesti;
- 3) opiskelijaan kohdistuvan rikostutkinnan ajaksi; tai
- 4) muusta 1–3 kohdassa säädettyyn rinnastettavasta painavasta syystä.

Maanpuolustuskorkeakoulu päättää opiskelijan aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisesta opiskelijan tullessa jatkamaan opiskeluaan. Opiskelun enimmäisaikaan ei lasketa 1 momentissa tarkoitettua aikaa, jona opiskelu on keskeytyneenä.

27 §

Opiskeluoikeuden menettäminen

Opiskelija menettää opiskeluoikeuden, jos hän:

- 1) on antanut Maanpuolustuskorkeakouluun pyrkiessään sellaisen väärän tai harhaanjohtavan tiedon taikka salannut sellaisen itseään koskevan seikan, joka olisi estänyt hänen valintansa opiskelijaksi;
- 2) on syyllistynyt opintojen aikana rikokseen, joka osoittaa sopimattomuutta puolustusvoimien upseerin tai rajavartiolaitoksen upseerin virkaan taikka on muutoin käyttäytynyt puolustusvoimien upseerin

tai rajavartiolaitoksen upseerin arvolle sopimattomalla tavalla; rikoksena tai sopimattomana käytöksenä on pidettävä erityisesti tekoa tai käytöstä, joka on omiaan vaarantamaan luottamusta puolustusvoimille ja rajavartiolaitokselle kuuluvien tehtävien rehelliseen, luotettavaan ja oikeudenmukaiseen hoitoon;

3) kieltäytyy 30 §:ssä tarkoitettusta päihdetestauksesta tai antaa päihteiden väärinkäytön osoittavan näytteen;

4) laiminlyö toistuvasti taikka olennaisella tavalla opetukseen osallistumisen;

5) on toistuvasti taikka olennaisella tavalla rikkonut Maanpuolustuskorkeakoulun johtosääntöä;

6) ei jatka opiskeluaan 26 §:ssä tarkoitettun määräajan päätyttyä tai perusteita opiskelun jatkamiselle ei enää ole; taikka

7) ei ole suorittanut opintojaan opetussuunnitelmassa määrittelyssä enimmäisajassa, eikä Maanpuolustuskorkeakoulu erityisestä syystä myönnä hänelle lisäaikaa opintojen loppuun saattamiseen.

Edellä 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan ainoastaan upseerin virkaan johtavia sotatieteellisiä ja sotilasammattillisia opintoja suorittavaan opiskelijaan. Opiskeluoikeuden menettämisen edellytyksenä 1 momentin 2, 4 ja 5 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa on, ettei sotilaskurinpitoimenettelyssä määrättyä tai sotilasoikeudenkäyntimenettelyssä tuomittua seuraamusta ole pidettävä riittävänä.

28 §

Menettely opiskelun keskeyttämistä tai opiskeluoikeuden menettämistä koskevassa asiassa

Opiskelun keskeyttämisestä ja opiskeluoikeuden menettämisestä päättää rehtori. Opiskelun keskeyttämisen tai opiskeluoikeuden menettämisen syy on ilmoitettava opiskelijalle.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna muutoksenhausta huolimatta heti täytäntöön, jollei Maanpuolustuskorkeakoulu tai hallinto-oikeus toisin määrää. Jos opiskeluoikeuden menettämistä koskeva päätös kumotaan, ylimääräisessä muutoksenhaussa poistetaan tai puretaan, Maanpuolustuskorkeakoulu päättää opiskelijan siihen mennessä suorittamien opintojen ja hankitun osaamisen tunnustamisesta myöhemmin vastaavien opintojen yhteydessä.

29 §

Palvelussitoumukset

Upseerin virkaan johtaviin sotatieteellisiin ja sotilasammattillisiin opintoihin hyväksytyn samoin kuin puolustusvoimien, rajavartiolaitoksen tai puolustusministeriön virassa olevan on annettava kirjallinen sitoumus siitä, että hän palvelee koulutustaan vastaavassa puolustusministeriön, puolustusvoimien tai rajavartiolaitoksen virassa tietyn vähimmäisajan (sitoumusajaka). Sitoumusajan pituus on sotatieteiden maisterin tutkinnon suorittamisesta lukien enintään neljä vuotta, sotatieteiden tohtorin tutkinnon suorittamisesta lukien enintään neljä vuotta, sotatieteiden

kandidaatin tutkinnon suorittamisesta enintään kolme vuotta, yleisesikuntaupseerin tutkinnon suorittamisesta lukien enintään kolme vuotta sekä lentäjäksi ja tähystäjäksi opiskeleva sotilasvirkaan koulutettavana oppilaana ja virassa yhteensä enintään 14 vuotta koulutuksen alkamisesta lukien. Sitoumus koskee tohtorin ja yleisesikuntaupseerin tutkinnon osalta vain täysin palkkaeduin tapahtuvaa opiskelua. Koulutuksesta aiheutuvia kohtuullisia kustannuksia vastaavista sitoumusajoista säädetään tarkemmin puolustusministeriön asetuksella.

Jos edellä 1 momentissa tarkoitettu henkilö 1 momentissa tarkoitettuna aikana irtisanoutuu tai irtisanotaan taikka hän keskeyttää tai hänen opiskelunsa Maanpuolustuskorkeakoulussa keskeytetään hänestä itsestään johtuvan muun syyn kuin sairauden, meripalvelukelpoisuuden tai lentotaipumuksen puuttumisen takia, hänen on korvattava valtiolle se määrä, joka määräytyy tutkinnon lajin tai koulutuksen sisällön mukaan ja on enintään puolet valtiolle aiheutuneista koulutuskustannuksista. Jos opiskelu keskeytyy tai keskeytetään, päätöksen korvauksen perimistä tekee Maanpuolustuskorkeakoulu. Virasta irtisanoutuessa tai irtisannottaessa vastaavan päätöksen tekee joukko-osasto. Tarkempia säännöksiä korvauksen määräytymisestä ja perinnästä annetaan puolustusministeriön asetuksella.

Korvaus saadaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siten kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Rajavartiolaitoksen palvelussitoumuksista säädetään muutoin rajavartiolaitoksen hallinnosta annetussa laissa (577/2005).

30 §

Päihdetestaus

Opiskelijaksi hakeutuva on velvollinen osallistumaan terveydenhuollon ammattihenkilön ja laboratoriohenkilökunnan tekemään päihdetestiin ennen opiskelijaksi hyväksymistä. Opintoja suorittava on velvollinen Maanpuolustuskorkeakoulun määräyksestä osallistumaan päihdetestiin myös opiskeluaikana tai siihen liittyvässä harjoittelussa, jos on perusteltua aihetta epäillä, että opiskelija esiintyy pähteiden vaikutuksen alaisena.

Päihdetestistä saatu tieto on terveydentilatieto. Terveydenhuollon ammattihenkilö voi luovuttaa Maanpuolustuskorkeakoululle kirjallisen johtopäätöksen päihdetestistä.

31 §

Opiskelijan ja opiskelijaksi pyrkijän terveydentilaa koskevien tietojen käsittely

Opiskelijan ja opiskelijaksi pyrkijän terveydentilaa koskevaa tietoa saavat Maanpuolustuskorkeakoulussa käsitellä vain ne henkilöt, jotka valmistelevat taikka tekevät päätöksen opiskelijavalinnasta, opiskelun keskeyttämisestä tai opiskeluoikeuden menettämisestä taikka antavat lausuntoja mainituista asioista. Maanpuolustuskorkeakoulun on säilytettävä terveydentilaa koskevat tiedot erillään muista henkilötiedoista. Terveydentilaa koskevat tiedot tulee poistaa rekisteristä välittömästi, kun

niiden säilyttämiselle ei ole enää la-
kisääteisten tehtävien edellyttämää
perustetta, kuitenkin viimeistään
vuoden kuluttua tietojen merkitse-
misestä rekisteriin.

32 § Sotilaspuvun ja virkapuvun käyttö

Upseerin virkaan johtavia sotatie-
teellisiä ja sotilasammattillisia opinto-
ja suorittavan sekä puolustusvoimien
tai rajavartiolaitoksen sotilasvirassa
palvelevan opiskelijan on käytettävä
koulutukseen osallistuessaan sotilas-
pukua tai virkapukua.

Sotilaspuvuista ja virkapuvuis-
ta sekä sotilaspuvun käyttämisestä
määrää tarkemmin pääesikunta. Ra-
javartiolaitoksen Raja- ja merivartio-
koulussa annettavassa koulutuksessa
sotilaspuvuista ja virkapuvuista sekä
niiden käyttämisestä määrää tarkem-
min rajavartiolaitos.

33 § Muutoksenhaku

Maanpuolustuskorkeakouluun
opiskelijaksi hakenut henkilö, jota ei
ole 14 §:ssä tarkoitettussa menettelys-
sä hyväksytty opiskelijaksi, saa hakea
Maanpuolustuskorkeakoululta kir-
jallisesti oikaisua asiassa annettuun
päätökseen 14 päivän kuluessa va-
linnan tuloksen julkistamisesta. Va-
linnan tulosta ei saa oikaisupyyntöä
johdosta muuttaa kenenkään opiske-
lemaan valitun vahingoksi.

Opiskelija saa hakea Maanpuo-
lustuskorkeakoululta oikaisua myös
opintosuorituksen arvosteluun 14
päivän kuluessa siitä kun opiskelijal-
la on ollut tilaisuus saada arvostelun
tulokset sekä arvosteluperusteiden
soveltaminen tai edellä tarkoitettu
opintoja koskeva päätös tietoonsa.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoi-
tettuun päätökseen, johon saa hakea
oikaisua, ei saa hakea muutosta va-
littamalla. Oikaisumenettelyssä an-
nettuun päätökseen haetaan hallin-
to-oikeudelta muutosta valittamalla
siten kuin hallintolainkäyttölaissa
(586/1996) säädetään. Opintosuori-
tusten arvostelua koskevaan oikaisu-
menettelyssä annettuun päätökseen
ei kuitenkaan saa hakea muutosta
valittamalla.

Muuhun tässä laissa tarkoitet-
tuun päätökseen haetaan valittamal-
la muutosta siten kuin hallintolain-
käyttölaissa säädetään.

Hallinto-oikeuden päätökseen, jo-
ka koskee opiskelijaksi hyväksymistä
tai opiskeluoikeuden menettämistä
tai opiskelun keskeyttämistä, ei saa
hakea muutosta valittamalla.

6 luku Erinäiset säännökset

34 § Johtosääntö ja työjärjestys

Sen lisäksi, mitä edellä 9 §:n 2 mo-
mentissa säädetään, Maanpuolustus-
korkeakoulun opetuksen järjeste-
lystä, opiskelijavalintamenettelystä,
opiskelijoiden arvostelusta ja tarvit-
taessa muistakin opintoja koskevista
asioista määrätään puolustusvoimain
komentajan vahvistamassa johto-
säännössä. Toimivallasta antaa joh-
tosäännössä tarkempia määräyksiä
muualla kuin Maanpuolustuskorke-
akoulussa annettavan sotatieteellisen
opetuksen ohjauksesta säädetään 10
§:n 1 momentissa.

Maanpuolustuskorkeakoulun työ-
järjestyksessä annetaan tarkemmat
määräykset hallinnosta, toimielinten
tehtävistä ja toimivallasta. Työjärjes-
tyksen hyväksyy rehtori.

35 § Oppilaskunta

Maanpuolustuskorkeakoulussa on oppilaskunta, johon voivat kuulua Maanpuolustuskorkeakoulun päätoimiset opiskelijat. Oppilaskunta voi hyväksyä jäsenikseen myös muita Maanpuolustuskorkeakoulun opiskelijoita.

Oppilaskunnan tehtävänä on valita opiskelijoiden edustajat Maanpuolustuskorkeakoulun 12 §:n 1 momentissa tarkoitettuihin monijäsenisiin toimielimiin sekä osallistua Maanpuolustuskorkeakoulun muuhun toimintaan.

Oppilaskunnan tehtävänä on myös toimia jäsentensä yhdyssiteenä ja edistää heidän yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja henkisiä sekä opiskeluun ja opiskelijan asemaan yhteiskunnassa liittyviä pyrkimyksiään.

Oppilaskunnan tehtävien toteuttamisesta aiheutuvat menot suoritetaan oppilaskunnan omaisuudesta ja toiminnasta saatavilla tuloilla sekä jäsenmaksuilla, joita oppilaskunnalla on oikeus määrätä jäsentensä suoritettaviksi.

Maanpuolustuskorkeakoulun oppilaskunnalla on itsehallinto. Oppilaskunnan hallintoa varten on edustajisto ja hallitus. Oppilaskunnan hallinnosta määrätään tarkemmin oppilaskunnan säännöissä, jotka vahvistaa Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori.

Oppilaskunnan 2 momentin nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin muutoksenhausta Maanpuolustuskorkeakoulun tekemään päätökseen 33 §:ssä säädetään.

Oppilaskunnan toimintaan sovelletaan, mitä yhdistyslaissa (503/1989) säädetään, jollei tästä laista muuta johdu.

36 § Rajavartiolaitoksen kuuleminen

Rajavartiolaitoksen esikuntaa on kuultava ennen kuin tehdään päätös rajavartiolaitoksen virkaan koulutettavan tai rajavartiolaitoksen virassa olevan opiskelijan valintaa tai oikeuksia ja velvollisuuksia koskevassa 4 ja 5 luvussa säädettyssä asiassa.

37 § Aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen

Opiskelijalla on oikeus lukea osana suoritettavan tutkinnon oppimäärää hyväkseen muussa kotimaisessa tai ulkomaisessa korkeakoulussa tai muussa oppilaitoksessaan suorittamia opintoja, jotka ovat tavoitteiltaan ja keskeisiltä sisällöiltään opetussuunnitelman mukaisia ja joita ei ole käytetty toiseen aikaisemmin suoritettuun samantasoiseen tutkintoon. Opiskelija saa lukea hyväkseen tutkintoon kuuluvia opintoja myös muulla tavoin osoitetulla osaamisella. Päätöksen aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisesta tekee Maanpuolustuskorkeakoulu.

Opintosuoritusten ja muun aiemmin hankitun osaamisen tunnustamista haetaan Maanpuolustuskorkeakoululta kirjallisella hakemuksella. Hakemuksen yhteydessä tulee esittää aikaisempia suorituksia koskevat todistukset sekä tarvittaessa selvitys suoritettujen opintojen sisällöstä. Maanpuolustuskorkeakoulu antaa tarvittavat määräykset aiemmin suo-

ritettujen opintojen ja aiemmin hankitun osaamisen tunnustamisen hakemisesta.

7 luku Voimaantulo

38 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Opiskelija voidaan ottaa suorittamaan 14 §:n 1 momentissa tarkoitettua sotatieteiden kandidaatin tutkintoa, joka ei johda upseerin virkaan, ensimmäisen kerran kolmen vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta.

Opiskelija, joka on aloittanut Maanpuolustuskorkeakoulussa tutkintoon johtavat opinnot ennen tämän lain voimaantuloa, jatkaa opintojaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan. Opiskelija siirtyy kuitenkin jatkamaan opintojaan tämän lain mukaan, jollei hän ole suorittanut tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti tutkintoa viimeistään 1 päivänä

heinäkuuta 2009. Maanpuolustuskorkeakoulu määrää siirtymiseen liittyvistä järjestelyistä.

Siihen saakka, kunnes 35 §:n 5 momentissa tarkoitettu oppilaskunnan edustajisto ja hallitus on valittu, kuitenkin enintään 31 päivään joulukuuta 2010 saakka, oppilaskunnan hallintoa hoitavat opiskelijajyhdistysten hallintoa hoitamaan valitut toimielimet.

Siihen saakka, kunnes oppilaskunnan säännöt on vahvistettu, oppilaskunnassa noudatetaan soveltuvin osin opiskelijajyhdistysten sääntöjä.

Ennen tämän lain voimaantumia voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

39 § Kumoamissäännös

Tällä lailla kumotaan puolustusvoimista 31 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain (402/1974) 10 a ja 10 b §, sellaisina kuin ne ovat laissa 452/2001.

HE 62/2008

PuVM 5/2008

EV 193/2008

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2008

Tasavallan Presidentti
TARJA HALONEN

Ministeri
Jan Vapaavuori

Valtioneuvoston asetus Maanpuolustuskorkeakoulusta (1124/2008)

Annettu Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2008

Valtioneuvoston asetus
Maanpuolustuskorkeakoulusta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty puolustusministeriön esittelystä, säädetään Maanpuolustuskorkeakoulusta 30 päivänä joulukuuta 2008 annetun lain (1121/2008) 6 §:n 2 momentin ja puolustusvoimista 11 päivänä toukokuuta 2007 annetun lain (551/2007) 36 §:n 2 momentin nojalla:

1 luku

Yleisiä säännöksiä

1 §

Opintojen järjestäminen

Sotatieteiden kandidaatin ja sotatieteiden maisterin tutkintoon sekä jatkotutkintoihin johtava opetus voidaan järjestää oppiainepohjaisesti tai koulutusohjelmina.

2 §

Opintojen mitoitus

Opintojen mitoituksen peruste on opintopiste. Opintojaksot pisteytetään niiden edellyttämän työmäärän mukaan. Yhden lukuvuoden opintojen suorittamiseen keskimäärin vaadittava 1 600 tunnin työpanos vastaa 60 opintopistettä.

3 §

Kielitaito

Opiskelijan tulee sotatieteiden kandidaatin tai sotatieteiden maisterin tutkintoon sisältyvissä opinnois-

sa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa:

1) suomen ja ruotsin kielen taidon, joka julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain (424/2003) 6 §:n 1 momentin mukaan vaaditaan valtion henkilöstöltä kaksikielisessä viranomaisessa ja joka on tarpeen oman alan kannalta; sekä

2) vähintään yhden vieraan kielen sellaisen taidon, joka mahdollistaa oman alan kehityksen seuraamisen ja kansainvälisessä ympäristössä toimimisen.

Opiskelijan tulee lisäksi upseerin virkaan vaadittavan sotatieteiden kandidaatin tai sotatieteiden maisterin tutkintoon sisältyvissä opinnoissa tai muulla tavalla osoittaa saavuttaneensa upseerien suomen ja ruotsin kielen taitoa koskevista kelpoisuusvaatimuksista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (9/2004) säädetyt kielitaidon.

2 luku

Sotatieteiden kandidaatin ja sotatieteiden maisterin tutkinto Sotatieteiden kandidaatin tutkinto

4 §

Sotatieteiden kandidaatin tutkinnon tavoitteet

Sotatieteiden kandidaatin tutkintoon johtavan opetuksen tulee antaa opiskelijoille:

1) tutkintoon kuuluvien pää- ja sivuaineiden tai niihin rinnastettavien kokonaisuuksien perusteiden tuntemus sekä edellytykset alan kehityksen seuraamiseen;

2) valmiudet tieteelliseen ajatteluun ja tieteellisiin työskentelytapoihin;

3) edellytykset ylempään korkeakoulututkintoon johtavaan koulutukseen ja jatkuvaan oppimiseen;

4) edellytykset soveltaa hankimaansa tietoa työelämässä;

5) riittävä viestintä- ja kielitaito.

5 §

Sotatieteiden kandidaatin tutkinnon sisältö

Sotatieteiden kandidaatin tutkintoon johtaviin opintoihin voi kuulua:

- 1) perus- ja aineopintoja;
- 2) monitieteellisiä opintokokonaisuuksia;
- 3) kieli- ja viestintäopintoja;
- 4) muita opintoja;
- 5) asiantuntijuutta kehittävää harjoittelua.

Oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden perusopintojen laajuus on vähintään 25 opintopistettä. Oppiaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden aineopintojen laajuus yhdessä perusopintojen kanssa on vähintään 60 opintopistettä. Tutkinnon pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden aineopintoihin sisältyy vähintään 10 opintopisteen laajuinen opinnäyte.

6 §

Sotatieteiden kandidaatin tutkinnon suorittaminen

Sotatieteiden kandidaatin tutkintoa varten opiskelijan on suoritet-

tava vähintään pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden perus- ja aineopinnot sekä kieli- ja viestintäopinnot.

Opiskelijan on osoitettava saavutaneensa tutkinnolle, opinnoille ja opinnäytteelle asetetut tavoitteet sekä 3 §:ssä tarkoitetun kielitaidon. Opiskelijan on kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa.

7 §

Sotatieteiden kandidaatin tutkinnon laajuus

Sotatieteiden kandidaatin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 180 opintopistettä. Maanpuolustuskorkeakoulu järjestää koulutuksen siten, että tutkinto voidaan suorittaa päätoimisesti opiskellen kolmessa lukuvuodessa.

Sotatieteiden maisterin tutkinto

8 §

Sotatieteiden maisterin tutkinnon tavoitteet

Sotatieteiden maisterin tutkintoon johtavan opetuksen tulee antaa opiskelijoille:

1) pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden hyvä tuntemus sekä sivuaineiden perusteiden tuntemus;

2) valmiudet tieteellisen tiedon ja tieteellisten menetelmien soveltamiseen;

3) valmiudet toimia työelämässä oman alansa asiantuntijana ja kehittäjänä;

4) valmiudet tieteelliseen jatkokoulutukseen;

5) hyvä viestintä- ja kielitaito.

9 §**Sotatieteiden maisterin
tutkinnon sisältö**

Sotatieteiden maisterin tutkintoon johtaviin opintoihin voi kuulua:

- 1) perus- ja aineopintoja sekä syventäviä opintoja;
- 2) kieli- ja viestintäopintoja;
- 3) monitieteisiä opintokokonaisuuksia;
- 4) muita opintoja;
- 5) asiantuntijuutta syventävää harjoittelua.

10 §**Sotatieteiden maisterin
tutkinnon suorittaminen**

Sotatieteiden maisterin tutkintoa varten opiskelijan on suoritettava vähintään pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden syventävät opinnot sekä tutkintoon kuuluva valvottu harjoittelu. Opiskelijan on suoritettava myös riittävät sivuaineopinnot, jollei niitä ole suoritettu alempaan korkeakoulututkintoon johtavassa koulutuksessa.

Opiskelijan on osoitettava saavutaneensa tutkinnolle, opinnoille ja opinnäytteelle asetetut tavoitteet sekä 3 §:ssä tarkoitetun kielitaidon. Opiskelijan on kirjoitettava kypsyysnäyte, joka osoittaa perehtyneisyyttä opinnäytteen alaan sekä suomen tai ruotsin kielen taitoa.

Opiskelijan ei tarvitse osoittaa suomen tai ruotsin kielen taitoa samalla kielellä suoritettavaa ylempää korkeakoulututkintoa varten annettavassa kypsyysnäytteessä, jos hän on osoittanut kielitaitonsa alemmaa korkeakoulututkintoa varten antamassaan kypsyysnäytteessä.

11 §**Sotatieteiden maisterin
tutkinnon laajuus**

Sotatieteiden maisterin tutkintoon vaadittavien opintojen laajuus on 120 opintopistettä. Maanpuolustuskorkeakoulu järjestää koulutuksen siten, että tutkinto voidaan suorittaa päätoimisesti opiskellen kahdessa lukuvuodessa.

Perus- ja aineopinnoilla on 5 §:n 2 momentissa tarkoitetut vähimmäislaajuudet. Syventävien opintojen laajuus on vähintään 60 opintopistettä. Tutkinnon pääaineen tai siihen rinnastettavan kokonaisuuden syventäviin opintoihin sisältyy vähintään 30 opintopisteen laajuinen opinnäyte.

3 luku**Sotatieteellinen jatkokoulutus****12 §****Sotatieteellisen
jatkokoulutuksen tavoitteet**

Sotatieteellisen jatkokoulutuksen tavoitteena on, että opiskelija:

1) perehtyy syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen sekä saavuttaa valmiudet tutkimusalaansa piirissä itseenäisesti ja kriittisesti soveltaa tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;

2) perehtyy hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin;

3) saavuttaa sellaisen yleisen tietenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tunteuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen.

13 §**Yleisesikuntaupseerin
tutkinnon sisältö ja laajuus**

Yleisesikuntaupseerin tutkinto suunnitellaan ja järjestetään siten, että opiskelijat saavuttavat ylimpiin upseerin tehtäviin vaadittavat tiedot ja taidot sekä tutkijavalmiudet.

Yleisesikuntaupseerin tutkintoon kuuluu järjestelmällinen teoreettinen ja käytännöllinen syventyminen erikoisalaan, tutkimus omalta erikoisalalta ja erikoisalan ohjattu työkokemus. Tutkinnon laajuus on vähintään 140 opintopistettä.

14 §**Yleisesikuntaupseerin arvo**

Yleisesikuntaupseerin tutkinnon suorittaneella upseerilla on yleisesikuntaupseerin arvo.

15 §**Sotatieteiden tohtorin
tutkinnon sisältö**

Sotatieteiden tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee:

- 1) suorittaa jatkokoulutuksen opinnot;
- 2) osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua; sekä
- 3) laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti.

Väitöskirjaksi voidaan hyväksyä myös useita tieteellisiä julkaisuja tai julkaistavaksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto, jossa esitetään tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset, tai muu vastaava tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua yhteisjulkaisuja, jos väittelijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa.

4 luku**Erinäisiä säännöksiä****16 §****Maanpuolustuskorkeakoulun
henkilöstö**

Maanpuolustuskorkeakoulussa on professoreita, dosentteja ja muuta opetus- ja tutkimushenkilöstöä sekä henkilöstöä muiden tehtävien hoitamista varten.

17 §**Tutkintotodistus ja todistus
sotilasammattillisista opinnoista**

Maanpuolustuskorkeakoulu antaa opiskelijalle hänen suorittamastaan tutkinnosta tutkintotodistuksen, josta tulee käydä ilmi:

- 1) tutkintonimike ja koulutusala;
- 2) tutkinnon pääaine tai siihen rinnastettava kokonaisuus taikka koulutusohjelma;
- 3) tutkinnon keskeinen sisältö;
- 4) opiskelijan osoittama kielitaito.

Maanpuolustuskorkeakoulun jatkokoulutuksena suoritetusta tutkinnosta antamaan todistukseen sovelletaan, mitä 1 momentin 1–4 kohdassa säädetään.

Maanpuolustuskorkeakoulu antaa pyynnöstä opiskelijalle todistuksen hänen suorittamistaan opinnoista myös opiskelun aikana.

Maanpuolustuskorkeakoulu antaa henkilölle, joka on suorittanut Maanpuolustuskorkeakoulussa tutkinnon tai opintoja, tutkintotodistuksen tai todistukseen erityisesti kansainväliseen käyttöön tarkoitettua liitteen, jossa annetaan riittävät tiedot Maanpuolustuskorkeakoulusta samoin kuin tutkintotodistuksessa tai todistuksessa tarkoitetuista opin-

noista tai opintosuorituksista sekä niiden tasosta ja asemasta Suomen koulutusjärjestelmässä.

Puolustushaarakoulu antaa erillisen todistuksen sotilasammattillisista opinnoista tai opintosuorituksista sekä niiden tasosta ja asemasta Suomen koulutusjärjestelmässä.

18 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2009.

Ennen tämän asetuksen voimaantuloa voidaan ryhtyä asetuksen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 30 päivänä joulukuuta 2008

Ministeri
Jan Vapaavuori

Vanhempi hallitussihteeri
Minnamaria Nurminen

